

Kanadai Magyar Ujság
 Kanada és az angol birodalom lapjainak legjelentősebb magyar lapja.
 Megjelenik: szombaton
 Előfizetés évi 33.00
 Kifizetés országban 3.60
 Szerkesztőség, Helyettesítők és nyomda:
 Winnipeg, Man.
 296 1/2 Main Street

Canadian Hungarian News
 Canadian Magyar Ujság
 is the leading Hungarian newspaper with the largest circulation in the British Empire.
 Issued every Saturday
 Subscription Price
 In Canada \$3.00
 In foreign countries \$3.60
 Office and printing plant
 296 1/2 Main Street
 Winnipeg, Man.

Kanadai Magyar Ujság

VOL. VI. ÉVFOLYAM

WINNIPEG, MANITOBA, 1929. JULIUS 6. SZOMBAT

NO. 27. SZÁM

HUNGARY'S NEW MOVE FOR A TREATY REVISION

BY: T.J.C. MARTYN

An article reprinted from the New York Times

Hungary's determined effort to obtain revision of the Treaty of the Trianon, as evidenced by the calling of a conference for that purpose in Budapest for next August and still more recently by Premier Bethlen's striking declaration that Hungary would never give up her claims to the lands she lost, has brought the political situation in Southeastern Europe to the fore.

Such a statement, coming from the man who is acknowledged to be the virtual dictator of Hungary, was bound to engender animosity on the part of the Little Entente countries—Czechoslovakia, Rumania and Yugoslavia. This situation, which may be considered endemic, was considerably aggravated by the visits of Dino Grandi, Italian Undersecretary for Foreign Affairs, to Albania, Hungary and Poland; and by that of Italo Balbo, Italian Undersecretary for Aviation to Bulgaria.

The effect of these visits was to make clear the position of Italy vis-à-vis France in Central and South-eastern Europe. France's allies in that part of the world are the Little Entente countries and Poland; Italy has gathered under her ample cloak Albania, Bulgaria and Hungary, and is said to be making overtures to win Poland from overmuch reliance on France, a procedure to which Poland is not wholly adverse. The fact that both Poland and Hungary are Catholic countries is not without its significance, and Italy's renewed efforts in that part of the world have been seen as the outcome of the recently ratified accord between Italy and the Vatican.

BETHLEN'S STATEMENT

When Premier Bethlen made his forceful declaration, that "we will never recognize that the national idea for which through 1,000 years so many men have lived and died was a crime," he was doubtless relying upon the strength of Hungary's new international status, that is to say upon Hungary's friendship with Italy. Moreover, in demanding revision he was acting well within the terms of the treaty, which explicitly provides for revision; and in stating that "we will never rest until our lost territories are restored by a tribunal more just than the one that took them away," he was acting in full accordance with the letter and the spirit of the League Covenant.

But the Little Entente, which owns the lost Hungarian territories, has no intention of handing over its acquisitions won through victory in the World War. They protested to Budapest. But Budapest, with Italy behind it, was not to be easily frightened. In answering the Little Entente protests, she reaffirmed Hungary's intention to seek by every peaceful means the revision of the terms of a treaty which she is bound to consider unjust. There the matter rests, so far as the diplomatic incident is concerned.

To understand the present situation one must go back to Hungary's status before the war and to the peace settlement of 1919. Until the end of the war Hungary was in most respects an independent nation, having a King who was also Emperor of

Austria. The Hungarians are an excessively independent nation and it stood to reason that the pre-war régime, which had the effect of robbing them of some of their cherished independence, especially in foreign affairs, was not particularly welcome. At the end of the war the link was severed and few were the Hungarians who did not welcome the change.

EZT A CIKKET ADJA AT ANGOL ISMERŐSEINEK OLVASÁS VEGETT ES SZEREZZEN LEGALABB EGY UJ BARATOT A FÖLDRETIPTORT MAGYARSAQ OGYENEKI

TIZ MUNKASLÁNY AGYONÉGETT POZSONYBAN

POZSONY, június 28. — Tegnap este fél hatkor hatalmas robbanás rázta meg a cseh megszállás alatt levő ősi magyar koronázott várost. A Hőrsers gum mgyár tetejéről óriási lángok ceptak az ég felé és az éjszakai közözt lebegő sebesült munkások jankláltárait ujjabb és ujjabb égrengető robbanások váltották fel. A kábeljelentések nem számolnak be a szerencsétlenség részleteiről, annyi azonban máris megállapítható, hogy tíz munkaslány meghalt, tízenketten pedig olyan súlyos égési sebeket szenvedtek, hogy felépülésük már reménytelen.

A robbanást egész Pozsonyban lehetett érezni, a gumigyár környékén pedig betörték az összes ablakok és a telefon a távírvonalak is több helyen megrongálódtak, úgyhogy a tűzoltóság és rendőrség is csak megkezdve értesíthették a katasztrófa pontos helyéről.

LISSAN FEJLŐDIK A VETÉS

A legújabb termésjelentéseket a tavaly ugyanilyen időtájtban kiadottak által összehasonlítva sajnálattal kell megállapítanunk, hogy az idén egy kis eső visszamaradtak a vetések. Különösen Saskatchewan egyes részein éri meg a gabona az eső hiányát. Bár jégvár aránylag nem sok helyen volt, vannak olyan területek, amelyeket általában megőszmáltak a férgek, a megkészt és főleg nem elegendő júnyári eső bizony sok gazda kedvét vette, noha aggodalomra még minden semmi ok. A legelők és kaszálók is megőszmáltak a száraz időt, viszont ez elősegítette az ugrolást, amelynek általában legalább felét már elvégezték a farmerek.

GAZÓLT AZ AUTO

Csak nemrég adtunk hírt arról, hogy a Schaeffer család csodával határos módon menekült meg a halál torkából egy autószerencsétlenség következtében, ma arról kell beszámolnunk, hogy Kalós Bertalan útította el egy autót.

Kalós Bertalan 20.án délelőtt épen ebédelni igyekezett kerekpáron az Erie sarkán levő magyar étterembe, amikor egy nő által vezetett kocsi elütötte. Friedmann Jenő gondoskodása következtében azonnal kórházba került, ahol most súlyos betegnek fekszik. A szerencsétlenséget teljesen az autós vezetője a felelős.

Reméljük, hogy súlyosan beteg hozzátartozóink minél hamarabb fel fog épülni.

Walesi herceg, az angol trón várományosának 35. ik születésnapját az egész angol birodalomban nagy fényűző ünnepelték meg.

Dr Winter főkonzul Whitewoodon

Június hó 24.én utazott Dr. Winter főkonzul Stockholmból Whitewoodra Kálmán János a Kanadai Magyar Szövetség helyi elnökének autóján.

Utközben meglátogatta Muszti Mihályt Kálmán Lukácsot Kelemen Imrét és Kálmán Jánost a farmján a délelőtt érkezett Whitewoodra ahol már várta őt egy lelkes magyar csapat akiknek társaságában töltötte az időt du. 2 óráig amikor a Hotel Whitewoodban tiszteletére rendezett ebéden jelent meg. A helyi angol s magyar társadalomból több mint ötvenen vettek részt az ebéden; Mayor I. Wilson polgármester köszöntötte elsőnek a főkonzult a város nevében biztosítva őt hogy a magyarokat mindenkor megkülönböztetett jóindulattal övezik. Beszédet mondott még R. Petchell a Municipality és V. E. Lefevre közigazgató a francia telepesek nevében R. H. Erlator a helyi telephone Co. elnöke és I. Scott a helyi lap szerkesztője; mindannyian méltatták a nap jelentőségét és hangoztatták a magyarok iránt érzett rokonszenvüket.

Magyar részről Kálmán István a Szövetség helyi titkára beszélt s utána Miss Grusz angolul majd Miss Pap magyarul elmondott beszéde keltekkel mély hatást.

A főkonzul angolul és magyarul felelt az üdvözlésekre kitért Magyarország multjának s jelenlegi súlyos helyzetének ismertetésére s rokonszenvessereplésével csak megerősítette a magyaroknak a város vezetőségéhez s a többi lakosaihoz való jó viszonyát. A jelen voltak nagy örömeire ígérték telt hogy bármikor látogatja meg a Nyugatot Whitewoodot sohasse fogja elkerülni mert a kiválóan szives fogadtatás mindig emlékezőtetben marad. Amalbonítás után a főkonzul mindenkiel beszégetve értesült hogy a leg régibb telepes nem jöhett a városba s ezért Kálmán János autóján otthonában kereste fel a üdvözlőte Mrs. Fodort.

Dr. Winter főkonzul este utazott tovább Regina-ba.

Szecscempészek zaklatják ismét Windsort

Mult csütörtökre virradó éjjel ismét felsargatták a windsoriakat az amerikai parti őrségek naszádjainak ágyai. Több csempészhajó ugyanis megpróbált átkelni a Detroit folyón, de még idejében észrevették őket és megakadályozták az átkelést. Minden megszüntetés szerint nem is volt csempészhajó a hajóikon, hanem csupán félrevezetés céljából üldöztették magukat a fináncokkal, hogy a figyelmet a távolabb „munkában” levő csempészekről elvonják.

A keleti rumüzletnek legújabb szenzációja azonban az, hogy ujjabb mindenhájjal megkent szeműlles amerikai csirkefogók parti őrségek öltözve járják be a Detroit folyót gyors motor

csónakjalkon és feltartóztatják nemcsak a csempészeket, hanem a szabályszertű szállítási igazolványokkal bíró hajókat is és a rakományt elkobozva azt a sajátmaguk javára szállítják át az amerikai partra. Máris több följelentés érkezett ellen eiken a zugfináncok ellen és a rendőrség mindkét parton megindította a legszigorubb vizsgálatot.

TEHERAUTOS JÖSZAGTOLVAJOK

ellen kért védelmet a hatóságoktól a hasonállatlenyestők egyesületének Swift Currentben tartott értekezletén. Az Egyesült Államokból ugyanis ujjabbban igen gyakran ruccannak át olyan marhacsempészek, akik nemcsak a vándorokat szedik rá, hanem a gazdákat is, amennyiben éjnek idején váratlanul megjelenve a karámok táján egy szempillantás alatt leölnék néhány lábajjzást és eszeveszett iramban továbbajtvá jó áron eladják a határon túl.

KIOLTOTTA EGY DETEKTIV ÉLETÉT A HAMILTONI BANKRABLÓ

IZGALMAS BANDITAOLDÓZÉS AZ UCCÁKON — A PINCEBE MENEKULT GONOSZTEVŐ MINDEN FIGYELMEZTETÉS NELKÜL HALALRA SEBEZTE AZ EGYIK DETEKTIVET, MIRE A RENDŐRÖK SZITAVA LÖTTÉK

Ontario tartomány magyariakta Hamilton városát június 27.én késő délutáni órákig izgalomban tartotta egy valószínűs chicaoí méreteket öltö banditaöldözés, melynek egy kötelességet hiven teljesítő és ügyességéről egész Kanadazerte ismert detektiv esett áldozatul. Hivatalos órák után lépett a tartományi pénzügyesre egy munkásalkülső ember és azzal az ürüggyel, hogy pénzt akar elhelyezni a takarékbán, alaposan körülnézett, majd egy alkalmas pillanatban revolvert fogott a még ottartózkodó tisztviselőkre és a legnagyobb nyugalommal teletölte zsebeit az összeharcsolt szűlök minél többet leterítve. Először rugott.

Miután a banktisztviselőket revolverrel sakkban tartva alkérdőkeresket oldania, természetesen azonnal éjt azonnal átfurta egy gyilkos golyó. tesztették a rendőrséget, amely üldözébe vette a menekülő banditát, aki végül is látván, hogy teljesen bekerítettek, egy lakóház pincéjében tünt el. Hiba szölközölnek szemel elől. Hiába szölközöltek fel, hogy adja meg magát, a közveszélyes gonosztevőtől, mindeire elissant bandita azonban idő

köszönként egy-egy lövéssel felelt, mint ha ezzel is azt mondta volna, hogy nem hajlandó szóbaállani a rendőrséggel. Végül is könnyfakanasztó bombákat dobta le a pincébe, hogy a makkacsal védekező embert megadára bírják. A negyedik bomba bedobása után tényleg meg is szűnt a lövöldözés, mire három detektiv le is ereszkedett a pincébe hogy ártalmatlanná tegye a bankrablót még mielőtt felocsudnék a könnyrohamból.

Ugyilátszik azonban a ravasz bandita erős szervezete könnyen kibírta a "strást" és agyafurk kegyetlenséggel csak a rendőrekre várt, hogy közzölük minél többet leterítve. Először a batorágáért közsímert Clark detektiv szállított le óvatosan a pinceablakon, de alig tett néhány lépést, a feket oldania, természetesen azonnal éjt azonnal átfurta egy gyilkos golyó. As utána következő detektiv, amint látta, hogy mi történik, öt lövést agyul is látván, hogy teljesen bekerítettek, egy lakóház pincéjében tünt el. Hiba szölközölnek szemel elől. Hiába szölközöltek fel, hogy adja meg magát, a közveszélyes gonosztevőtől, mindeire elissant bandita azonban idő

Egymillió dollár égett el Stockholmban

SZERENCSERE NEM A SASKATCHEWANI MAGYAR TELEPEN TÖRTENT EZ A BÖRZALMAS TÜZKATASTROFA, HANEM SVEDORSZÁG FÖVAROSABAN, AMELYNEK TARTALAN ANYAGI KART OKOZOTT A DÖHÖNGŐ VIHAR MIATT JÖRFORMAN EGY EGÉSZ VÁROSRESZ ELPUZSULT. 17 HÖSIESEN DOLGOZÓ TÜZOLTÓ SEBESÜLT MEG S LEGALABB 3,000,000 DOLLAR ÉRTEKŰ KÖZÖKVÁGYON ESETT A LÁNGOK MANTALEKAUL.

— Magyar újság

LEGUJABB HIREK

MEGKERÜLTEK AZ ELVESZETTNEK HITT SPANYOL REPÜLŐK. Lapzártakor értesülünk hogy az elveszettnek hitt spanyol óceánrepülőket az H.M.S. Eagle angol cirkáló megtalálta az Atlanti Óceánon és mind őket mint pedig a repülőgépet megmentette, és utban van velük Gibraltár felé. Spanyolországban nagy az öröm a szerencsés megmenekülés miatt és az egész országban nagy ünnepléssel fogják fogadni a bator pilusket.

NEGY EMBER ESETT ALDOZATUL A TOZIJATEKNAK ST. Louis Missouriban és többen megsebesültek mikor egy ottani üzletben a kiállított tűzijátékok valószínűleg rövidzárlat következtében felrobbantak. Az üzlet pillanat alatt lángokban állott és az ott tartózkodó negyven alkalmazott és harminc bevő allg tudott kimenekülni.

FARMER LESZURTA FELELŐSÉGET ES AZUTAN ÖNGYILKOS LETT M. Kot ukrán farmer Prince Albert környékén pénteken leszurta felelőségét és azután felakasztotta önmagát. A tragédiát egy szomszéd fedezte fel aki látogatába jött és Mrs. Kot-ot tetetenlenül találta az egyik szobában ahol őt kis gyermeke vette körül éhesen. A férjét a mellékszobában találták meg holtan. Az asszonyt kórházba szállították ahol az orvosok állítása szerint remény van felépüléséhez.

A WINNIPEGI PICARDY ÜZLETET KIRABOLTÁK vasárnap korán reggel és a páncélszekrény feltörése után körülbelül ezer dollár kész pénzt vittek magukkal. A rendőrségi vizsgálat megállapította hogy a betörők a hátsó ajtót feszítették fel és lly módon sikerült a nyitást kinyitniok. A társaság vesztesége biztosítás útján megtérül.

TARTOMÁNYI KIALLÍTÁS MEGNYITÁSA BRANDONBAN. A Brandon nagy kiállítást a szövetségi földmívelésügyi miniszter Hon. W. R. Motherwell ünnepélyesen fogja megnyitni. Száz és száz szorgos kéz dolgozott napokon át hogy a szükséges épületeket felállítsák és hosszú vonatok szakadatlanul szállították a kiállítás anyagát. A kiállításon nagy számú tárgyazállat kerül bemutatásra s a jelek szerint várakozással felülülükül

RÉGI NYOMOKON

A nyugatkanadai préri még fehér embernek való legészakibb vidékeire is felemelkedő magyar pionérok levett kalappal álltak meg múlt vasárnap egy kőoszlop előtt, melyet legelső magyar lelkipásztornak emlékére emelt a hálás utókor.

Gondoktól öszbecsavarodott fejú, jeges életviharoktól ráncos arcú és kemény, de egy minden porcikájában becsületos pályafutás munkájában megkérgeződött tenyerű öreg farmerek álltak ott: az eltávozott vezér hajlíthatatlanul egyenes lelkű katonái. Mert ha meg is görnyed ma már egyik-másikuk az egymás hegyén-hátán tolokodó, tovatűnt esztendő sulya alatt, a szemük villanásából valami ellenállhatatlan tiszteletet gerjesztő szálfaegységesség sugárzott ki: a föld, a függetlenség; a tiszta lelkiismeret nemcsak egynek, családokat, hanem egész vidékeket átható szelleme.

De az öregek mellett ott voltak azok is, akik csak még mint serdülő életbimbók állhattak a vezér szózatát — ma már öregek családapák, tekintélyes gazdák: az ottani magyar élet való gerince — akik eljöttek, mert még nem felejtették el tanításait és ugyanazzal a gyermeki szívvel adóztak a kegyelet ünnepe, mint ahogy valamikor régen hallgatták az ígét. És csodák csodájára ott volt a legifjabb nemzedék is, amely már se nem látta, se nem hallotta a pionérok mesterének szózatát. Az a nemzedék, amely már nem ismeri az ökrösfogatot, meg a „bitvány” szarvas kis törökét, amellyel apák bizony beleszántották nevüket a kanadai történelembe. És ezek a „stéci” nagyvonalúság tündérbájos nyomdokain, a mozi csábos álomképein a traktorok minden elsőpró sulyával és az autóblok utólagos sebességével előrevágató modern fiatalok szintén megilletődötten álltak ott az emlékoszlop előtt.

Mit jelent mindez? Jelenti azt, hogy a kanadai magyarság — öregek, fiatalok egyaránt — nem felejt el azokat a vezéreket, akiket munkásságuk folyamán megszeretett. És jelenti mindez azt is, hogy a magyarságnak igenis szüksége van ma is jó vezérekre, amit az is bizonyít, hogy a jó vezérelt ma is megbecsül a magyarság. Ez pedig nagy szó ebben a tekintélyrombolásban tobzódó világban, amikor kigyót-békát kiáltanak mindarra, ami szép, jó és nemes. Jó vezér nélkül még nem nyert csatát egyetlen náción sem a földkerekségen: a kanadai magyarságnak pedig nagy csatát kell megnyernie.

Igenis harc — nem puskával, ágyúval és repülőgéppel megvívott, de élet-halálra menő szellemi harc — ami ma itt folyik. Arról van szó, hogy meg tudjuk-e maradni, azt ami még többet jelent magyar szempontból: meg tudunk-e úgy kultúrálisan, mint anyagi szempontból erősödni a népek e színes emberáradatában. Ennek eléréséhez vezérek kellenek, még pedig jó vezérek. Talpig emberek, akikért rajonganak mindazok, akik a kanadai magyarság javát és érvényesülését akarják. És mi úgy érezzük, hogy nekünk igenis vannak ilyen jó vezéreink ma is, akiknek áldásos működését valamikor emlékekkel fogják szintén megjelölni a hálás utódok. Vannak tehát jó vezéreink, — de vajlik be őszintén — a kanadai magyarság nagy tömegéhez viszonyítva aránylag kevesen.

Pedig — hála Istennek — gyarapodunk, ha lassacskán is, de azért gyarapodunk. Vezérek kellenek tehát lehetőleg kanadai képzettségű, de a legújabb tapasztalatokkal felvértezett és mégis kipróbált régi nyomokon haladó vezérek — nem a mos-

taniak pótlására, de munkájuk kiegészítésére. Vezérek, akik bele tudják lehelni a két szélsőséges áramlat között imbolygó tömeg lelkébe a mi hivatásunkat: jó magyarnak, de egyúttal igenis jó kanadainak és minden körülmények között talpig embernek lenni, hogy el ne vesszünk ebben a bennünket keblére fogadó nagy végtelenségben.

„A CSEND MÉLYÉN VALAMI FORR ...”

BESZÉLGETÉS OTTO H. KAHNNAL, AMERIKA EGYIK LEGGAZDAGABB BANKÁRJAVAL MAGYARORSZAG JELENJÉRŐL ÉS JÖVŐJÉRŐL

BÉCS, június hó. — Illusztris vendége volt néhány napig az osztrák fővárosnak: Otto H. Kahn, a nálunk is jól ismert new yorki milliósos. Ezúttal nem üzleti ügyekben jár Európában, csak pihenni és üdülni jött ide. Magyarországra most nem ér rá ellátogatni, Budapest a jövő esztendő programjába van fölveve.

Elsősorban aziránt érdeklődtem nála, hogy hogyan vélekedik a mai Magyarország gazdasági és pénzügyi helyzetéről. Otto H. Kahn felvonta a bajuszát és kijelentette, hogy újságírók előtt elvből nem nyilatkozik és még kevésbé hajlandó egy idegen ország belső ügyeibe beavatkozni. Ami nem azt jelenti, — tette hozzá azonnal — hogy el ne beszélgessek Önnek ezekről a dolgokról.

TIZENÖT EMBER, MINTHA HÁROMSZAZ VOLNA

— Ha őszinte véleményt akar hallani tőlem — kezdte Mr. Kahn — akkor Amerikába kell jönnie. Én most Európa vendége vagyok, ma Bécsben lakom, holnap Franciaországban, holnapután Olaszországban, nem akarok olyasvalamit felcsejteni, ami vendégszerető házigazdának esetleg kellemetlen lehet. De jegyezze meg, ha Amerikába érek, beszélni fogok, sokat fogok beszélni Magyarországról és amit ott fogok mondani, el fog jutni Önökhöz is és el fog jut-

ni remélem, Európa lelkiismeretéhez is.

— A Trianonra gondol Mr. Kahn? — vettem közbe.

— Nézze, — felelt ő — Csonkamagyarországon ma nyolcmillió ember él. Mi ez a nyolcmillió ember a világ számára? De ez a nyolcmillió magyar ember a világ képében úgy fest, mintha ötvenmillió volna. Irja meg, szilárd hitem és meggyőződésem, hogy alig van Európában még egy olyan tehetséges, szorgalmas, nagyraihivatott nép, mint a magyar. Magyarországról sokat beszéltek nekem, mielőtt ellátogattam volna Önökhöz.

— Mindaz a sok jó és szép, amit Önökről hallottam, igaz. Önök okosak, zseniálisak, lovagiasak. A magyar lovagiaság közmondásos az egész világon. Én azonban azt tanácsolom Önöknek, hogy erről az utóbbi éretnyükről mondjanak le Lovagiasággal ma nem sokra lehet menni a népek nagy tülekedésében. Ehelyett inkább egyet tanuljanak meg: kitartani és várni. Ezt én prédikálom Önöknek, én, az amerikai, akinek hazája éppen azáltal lett naggyá, hogy idegel voltak.

— Tudom, hogy csönd van, ez azonban nem a tehetetlenség csöndje. Ennek a csöndnek a mélyén valami forr, valami készen áll. Csak várjanak.

— Önöknek azért van annyira igazi jó barátjuk Angliában, mert nincs még egy nemzet, a-

mely nemes, arisztokratikus gondolkodásban és emelkedett felfogásban annyira hasonlítana az angolhoz, mint a magyar. És éppen ez az ami nekünk amerikaiaknak annyira imponál az angolokban és imponál a magyarokban is.

Igy beszél a világgazdaság egyik legelső vezére Magyarországról.

A beszélgetés végeztével együtt mentünk hazafelé. Amikor beszállt az autójába, még utánam szólt: — Ne felejtse el megírni, hogy az összes európai népek közül a magyart szeretem és becsülöm a legtöbbre. És amit tehetek Önökért, azt meg is fogom tenni.

Juhász Andor.

Egy árva magyar leányka kálváriája Erdélyben

MILYEN AZ ERDÉLYI MAGYARSORS?

Az oláhok sohasem mulasztják el, hogy világgá kiáltják, hogy az erdélyben élő magyarságnak milyen jó dolga van. Az igazság azonban az, hogy az oláh önkényeskedés még ma is napról-napra új magyar tragédiákat okoz.

Az erdélyi magyarság hamu pipőke-sorsát fájdalmasan bizonyítja az alábbi történet is. A hét éves Simkó Margitkának, egy magyargyermonostori gazda hadiárvédőjének Magyarerőmonostoron kétholdas gyümölcsöse és kis házacskája volt, amelynek jövedelméből a kis árva szerényen megélt.

Öt évvel ezelőtt az oláhok elvették az árva leány birtokát s görögkeleti templomot építtettek rá. Simkó Margitka nagybátyja Simkó András, mindent elkövetett, hogy az elvett ingatlanért megfelelő kárpótlást szerezzen. Évekig járta az egyházi és világi hatalmasokat, de csak ígéreket kapott. Amikor Iván Miklós görögkeleti püspök felszentelte az új templomot, az árva leányka sírva kérte a kártérítést s a püspök meg is ígérte. De eddig csak annyi történt, hogy a félmilliót érő birtok kárpótlása fejében egy 25 ezer leif értékű rossz földdarabot kínáltak fel, Simkó Margitkának. A kis árva nagybátyja kíséretében, tavalyelőtt a Szóvátán nyaraló Mária királynét is felkereste és elírta előtte tragédiáját. A királyné

megcsókolta Margitkát és megígérte, hogy szíven viseli az ügyét. Azután — nem történt semmi. Ennek immár két esztendője.

Hát ilyen jó dolguk van Erdélyben a magyaroknak.

Szenásszekér a városban

IRTA: FELEKI SANDOR

Botyogok ködös éjszaki utcán. Egyszerre csak — mi lehet? — Fries, tavasz, édes szellő Simogatja szívemet.

Ökrös szekér, szénaboglya, Rajta legény fűtyörész. A városnak sürgő népe Tovább siet, rá se néz.

De én szívom hosszan, mélyen A friss szénallatot. Kopogtat a szívem újra Gyermekkorom: itt vagyok!

A városi ucca ettől, El a ködös alkonyat. Kis falum int, rég holt anyám Csokolgatja arcomat ...

Száll az édes szénallat, Az ökrös lépéget, Míg egy könnyesepp a szememből El nem mossa képedet.

Pár lehullott szénaszál, Mint nagy kincset, felzedek. Hazra viszem s elnyel a köd, A kőfalás rengeteg

PALKÓ

IRTA: SZEKULA JENŐ

Hőrihorgas, nyurga, lődarcu és szeples tót baka volt. Az én ezredemben szolgált a hetvenegyeseknél. Szemöldöke hiányzott vagy lepörköldött, szemhéja vörös és gyulladós és egész lényében volt valami félszeg és ijedt, ami az embert felharszoló tengeri nyulakra emlékeztette, amint riadtan megállnak magas lapulevelek mögött.

Hívják vala ezt az embert a katonai törzskönyvi lapok ékes bizonyossága szerint infaterist Paul Podrucseknek, vagy ahogy tótos becsejtéssel emlegetik: Palkónak. Folyton betegeskedett és következetesen elmaradt a kirukkolásokról. A század legelszántabb lógósal közé tartozott. Gyógyíthatatlan harctéri iszonyban szenvedett. Az őrmester jóvoltából és a főorvos elnézéséből sikerült is sokáig megusznia azt, hogy a menetszázdába beoszáll.

Nem tudom mi volt a rendes polgári foglalkozása, valószínűleg drótosat volt ő is, mint legtöbb sorstársa, akiket Trencsén bus völgyéből szedettek össze, s most itt katonáskodnak Kragujevácz szerb városkában, ahova a háboru vége felé a hetvenegyesek kaszányája elkerült. De Palkó rosszul érezte Su mádia fák hegyel között és addig mesterkedett, amíg bejuthatott a belgrádi „Brčko” nevű kórházba, amely ebben az időben helyőrségi kórházzal szolgált az osztrák-magyar hadaknak.

Bajmegállapítás címén került kórházba, de hogy mi baja volt tulajdonképpen, azt senkinek sem tudta, mert hol a gyomra volt elrontva, hol a szemét fájlalta. Szeme párás volt, piros és lázas: állandóan könnyben fürdött, de nem lehet tudni, hogy mitől: az meglehet, hogy paprikával dörzsölte a körmőntfont. Hetekig nyomta a kórházi ágyat, ahol jó sora volt, enni-innivalót kapott bőségesen, de viszont halálra unhatta magát.

Az unalom pedig rossz tanácsadó. Palkót egyenesen a bűnösövé sodorta. És összesítkezésbe keveredett a katonai hatóságokkal.

Azt cselekedte ugyanis, hogy egy éjszaka behatolt a kórház konyhájába s onnan elemelt tizlív konyakot. A lopott zsák maradványt eladta egy belgrádi kereskedőnek, aki orgazdaság címen került bajba. Podrucsek Palkót ellenben letartóztatták s minthogy nyomban konstatálva lett, hogy egészséges, mint a makk, beszállították a helyőrségi fogházba.

Alacsony földszintes épület volt a börtön. Rácsos ablakai a nagyplacra, a Veliki Trg-re nyíltak. Késő ősz volt, fák lombjukat hullatták a fák. Cellája magányában Palkónak elég ideje maradt az elmékedésre és a magabeszállásra. Tudomására hozták azt is, hogy jogában áll védőt is választani. Mire Podrucsek kifejezést adott ama óhajának, hogy legjobban szeretné, ha védelmét a hetvenegyesek gyalogezred valamelyik tisztje látná el.

Belgrádban ebben az időben más hetvenegyes tiszt nem tar-

tózkodott rajtam kívül (a főkor mányzóshoz voltam beosztva) nekem kellett tehát vállalnom Palkó védelmét. Nem szívesen tettem eleget a megbízatásnak, azonban katonaságnál nem lehet ez elől kitérni. Elkövetkezett a hadbírószáki tárgyalás. Nagyszerű védőbeszédet vágtam ki. Azt hangoztattam, hogy Podrucsek közlegény lázdeliriumában hatolt be a kórház konyhájába, a lopás pillanatában tehát nem volt beszámítható állapotban. Elítélni őt nem lehet.

Meglepo hatása volt az érvelésnek. A hadbírószáki Palkót fölmentette. Ilyen eset gyakorlatilag előfordul katonai bíróságoknál. Vagy tulszigorú ítéleteket hoznak, mások meg elnézőbbek a polgári törvénykezésnél is. Podrucsek elhagyhatta a börtönt.

Délután fölkeresett a szállásomon. Csak nagy keresés után talált meg. Elhagyott villában laktam, régi temető szélén, beomlott kőbánya fölött. A tót baka mégis ideálalt.

Palkó alig győzött hálálkodni. — Életemet is szívesen fölledoznám a hadnagy urért, — fogadkozott párás szemét rám merregetve.

— Jól van, — mondom neki melegen. Csak javulj meg. Ne lopj.

Elérzékenykedik. — Minek is van szerelem a világon? — tör föl belőle a keserűség. — Nem értem. Mi összefüggése van a szerelmnek a lopással? — Megismerkedtem egy belgrádi kisasszonykával. Nenadovic Ljubicanak hívják. Dohány-

gyári lány. Beteg öccsét jött látozni a kórházba. Nagyon megtetszettünk egymásnak. Az ő kedvéért loptam. Hogy megajándékozzam szegénykét a születésnapjára. Nagy nyomonban élnek. Édesanyját is maga keresményéből tartja el.

— Szép dolog a nagylelkűség — mondom — de ez senkit sem jogosíthat föl arra, hogy idegen értékeket eltulajdonítson.

Meg van hatva. Kezet akar csókolni, alig győzöm kezemet elkapkodni. Rekedt sóhaj szakad föl a torkán.

— Elég baj az, hogy nem láthatom viszont Ljubicát — jelen ti nedves tekintettel. Haza kell utaznom Kragujeváczra az ezredhez.

— Ezen én nem tudok segíteni.

Fészes vigyázz állásba vágta magát. Szalutált és egyenesen a vasuti állomásra sietett. Már indult a vonatja.

Csakugyan visszautazott Kragujeváczra, tíz nap múlva azonban újra Belgrádban volt megint. Lélekszakadva keres föl a szállásomon. Hallom, mikor jön Már a lépcsőkön hangzik keserves jajveszékeltése. Szepeg. Ki van kelve magából. Arca sápadt. — Jaj ... nagy baj van. Rettenetes.

— Hol szorít?

— Iszonyu dolog. Ilyen igazságtalanság még nem történt emberrel. — A fickó orra vörös. Szembéjének érett paprika színe van. Mintha végig a hosszú vasuti uton folyton zokogott volna. — Kár volt engem annyira védenie a hadnagy urnak! — dadogja.

— Ugyan?

— Csöbörböröl vödörbe jutottam.

— Nem értem.

— Beosztottak a menetbe. S hét nap múlva mehetek ki a harctérre.

Szemrehányó tekintettel méregetett végig.

Nem tudom, ldomos, hogy én megmondom, de ennek is a hadnagy ur az oka.

— En?

— Ha nem beszél annyira szépen, akkor vissza visznek a detyiba: ám megmenekedek a harctérről. Ébnek való élet van a belgrádi tömlöcben, meghomolhat ott a szegény legény: a kosz tolás is rettenetes, de van nagy előnye is, a fogház falát nem fogja a golyó?

Megharagszom. — Hát ilyen gyáva vagy? S ennyire félis a harctérről?

— Ó ... nagyon, — felelt az meghitt őszintéssel.

— Mások is kimennek. És nem dől össze a világ.

— Csakhogy én nem akarok kimenni a harctérre — erősítgette Palkó eszelős hévvel. — Nem lehet.

— Miért?

— Nekem luddalpan van! — jelent emelt hangon, míg a szemé kidőzlik, mintha ki akarna fordulni az üregéből.

— A hadnagy ur megmenthetne, — rimánkodik Podrucsek — Hogyan? Mit tehetek? — Ha elvállalna tiszti szolgálát, akkor kivennének a menetszázdából. Ha megmentette becsületemet, mentse meg életemet.

Vannak emberek, akiknek egyszerűen az életben szívesseget tetünk, s ebből jogot formálnak arra, hogy minden ügyes-bajos dolgot elintézzék a nyakunkra varrják. Így jártam Palkóval is. Addig erőszakoskodott, amíg végre engedtem s az ezredemnél levő összeköttetéssel segítségével csakugyan kiszabadítottam a menétből és magamhoz vállaltam puccernak.

Most itt van mellettem a villában.

Nem sok hasznát látom a jámbornak.

Sok dolga nincs. Ha kisöprli a szobát s kifényesíti csizmáját, már el is készült napi penzumával. Palkó azonban azt is sokalja. Néha egész nap elcsatangol s csak éjjelkor vetődik haza.

Ha felelősségre vonom, egykedvűen vállalt vonogatja.

— A kis Ljubicával volt találkozásom. Nem akartam megvároskozni szegénykét.

— Hát aztán? Ez nem kifogás.

— Ljubica a menyasszonyom — felelt dult tekintettel. Idegesen járok föl s alá a szobában.

— Ha elmegy, üresen marad a lakás. Akárki bejöhet ide.

— Hát aztán? Nincs itt semmi ellopni való.

— Sok nincs. De itt a láda, — mondom, a föld katonaládára mutatva.

HOGYAN LESZ A SZIKESBŐL TELEVÉNY?

EGY UJFAJTA MAGYAR GÉP SEGÍTSÉGEVEL TERMÉKENY NYÉ VARÁZSOLJÁK AZ ÓHAZA HASZNÁLHATATLAN SZIKES TERÜLETEIT

A mézben szegény szikes talajok megjavítása eddig mézszóporral és mézszóporral történt. A mézszóporral való javításnál azonban csak a vasúti-vonalhoz közel eső területek jöhetnek számításba, a nagyobb távolságra fekvő területek a méz elfuvarozásának rohamosan növekedő költsége miatt mézszóporral gazdaságosan nem javíthatók meg, már pedig a nagyobb távolságra fekvő területek teszik ki szikes talajaink legnagyobb részét s így ezek egyedül megjavítási módja csak a „digózás” lehet. Az ugynevezett digózás biztos szikkjavító mód, de kézi erőnél sok munkát, illetőleg költséget igényelve, megfelelő mértékben nem tudott elterjedni, hogy nagy arányokban elterjedhesen, olcsó gépi úton kell végrehajtani.

A digózás, — ez a rendkívüli figyelmet érdemlő talajjavítási mód, — még nem általánosan ismert, azért pár szóval ismertetjük. Digózás alatt a szikes talajnak sárga meszes agyaggal való betérítését értjük, melynek mai módja abból áll, hogy a szik-

es talajban, de gyakorlatban az azzal szomszédos jó földben, egy méter széles és két méter mély árkot készítenek, melyből a meszes talajt, mely átlagosan egy méter mélységtől lefelé található kivesszük, majd az árok felső részéből kikerült talajréteget az árokba visszadobják és az árkot betemetik úgy, hogy oldalfalait levágják; a kibányászott meszes talajjal az árok mellett elterülő szikes földet 3-8 inch vastagon betérítik, az megjavul és a föld is, amely eddig a vetőmagot sem igen adta vissza, vagy teljesen terméketlen volt. Digózással szorgalmas kisgazdák téli ráérő idejükben már több mint 12,000 hold szikes talajt javítottak meg szerte a Tiszavidéken, fő részben Szarvas környékén.

A sárga méz tartalma agyagot, amit digó földnek neveznek, a szikes vagy az azokkal szomszédos jó földek alatt mindenütt megtaláljuk; ha az előzetes talajvizsgálat azt mutatja, hogy a javítandó terület alatt nagyobb mélységig van sok káros só, csak akkor kell a digó földet a szomszédos jó földek alól felhordani. A digó föld talajjavító hatása a felhordott meszes termő rétegben rejlik.

A POSTAKOCSI RÉGEN ÉS MOST

AZ ELSŐ POSTAKOCSI — BUFFALO BILL, A HÍRES POSTAKOCSI — ÉRDEKES ADATOK AZ AMERIKAI POSTARÓL

Történelmi adatok alapján kitűnik, hogy az első postaszolgálatot a perzsák vezették be. Régi irások szerint a perzsáknak egy csomó futárja és postakocsi sa volt, akik könnyű batárjakkal mindig készen álltak, hogy késedelem nélkül hozzanak hírt a messi provinciákból. A perzsa posta állomások egynapi járással voltak egymástól. Julius Cézár idejében a római posta rendszer kitiűnően volt megszerveve, de csak az uralkodó osztály kényelmét szolgálta.

Az első francia postarendszert a tizenharmadik században találjuk. Angliában 1635 előtt nem ismerték a posta szolgálatot. Kezdetben a díjazás 8—25 centet tett ki, aszerint, hogy milyen távolságot kellett a postakocsinak befutni a levél kézbesítése érdekében. Végre 1840-ben megjelentek az első bélyegek, de már 1835-ben használták az első levélzserényeket.

Amerikában a telepek első postahivatalát 1639-ben állították fel. 1847-ig, a postabélyegek bevezetése idejéig készpénzben fizették a postaköltséget, ami 8 és 25 cent között váltakozott. 1863-ban General Blair, az

akkori postamester vezette be az ingyenes kézbesítést.

Egyike a legérdekesebb posta járműveknek az egyfogatos, vagy a kétfogatos póni-posta volt, ami 1859-ben járta az amerikai városokat és falvakat. Akkoriban 190 állomást állítottak fel és 480 lovat és 80 kocsist alkalmaztak a „gyors” kézbesítés lebonyolítására. A póni mintegy 15 fontnyi levelet vitt és egy-egy levél továbbítása öt dollárba is belekerült. Abban az időben a postajáratok rengeteg támadásban részesültek az indiánoktól, mégis csak egyetlen esetben tudtak az indiánok egy postakocsist elcsipni, de még akkor is a levélzserák, amivel a póni továbbvágatott érintetlen maradt. A kocsisok súlya nem lehetett több, mint 125 font. A leghíresebb postakocsisok egyike a legendás hírv Buffalo Bill volt.

Az amerikai ugyszintén a kanadai postaszolgálat világhírré tett szert. A posta jelszavát: „mentsd meg a postát minden áron” a repülőposta is magáévá tette. Csak egyetlen esetben pusztult el a repülőposta, amikor is az egész repülőgép leégett

Ötvenéves a beszélőgép

SOKAT HALADT A VILÁG EDISON KEZDETLGES GRAMOFONJÁNAK MECSZÜLETÉSÉTŐL

1879 június 8.-án este az egyik newyorki lap szerkesztőségében Thomas Edison titokzatos gépet tett le az asztalra. A fiatal feltaláló megfogta a különös gép hengerének emeltyűjét, elkezdte forgatni a hengert, a hengerrel együtt mozgott a felső telefonkagyló formájú szerkezet is, amelynek a végén fémtü volt. Sem a főszerkesztő, sem pedig a munkatársak nem tudták megőrizni a komolyságukat amikor a fiatalember a henger forgatása közben beszédet intézett a géphez, mintha telefonálna. De a fiatalember nem zavartatta magát, szépen befejezte, amit mondani akart, aztán megfordult és kijelentette, hogy most a gép megismétli majd azt amit ő mondott.

Igazított valamit a hengeren, a telefonkagyló visszavandorolt a kiinduló helyére, aztán a henger ismételt forgatása mellett beszélni kezdett.

— Jó este, gentleman, én vagyok a technika legújabb csodája. Fonográf a nevem. Hogy vannak?

A hallgatók megkapaszkodtak az asztalba, hogy el ne essenek az ijedségtől.

— Azt mondja meg, honnan emlékszik ez a gép arra, amit ő mondott neki az előbb? — kérdezte a szerkesztő.

Edison elmagyarázta, hogy a gép nem emlékszik, hanem az előbb, mikor ő abba a telefonkagylóba belebeszélte, a hanghullámok rezgése hozták a kagyló vékony fémlemezét, a fémlemez rezgését átvette a fémtü, a fémtü pedig együtt haladt a csavarment szerint forgó és tovább haladó hengerrel. A henger felületén staniol-lemez van, azt a staniol-lemezt a rezgő tü állandóan karcolja, aszerint, amilyen erősen rezeg. Abban a staniol-lemezben tehát mélyedések és emelkedések keletkeztek, vagyis a fémtü beírta a hangot. Igen, de a fémtü nemcsak írni tud, hanem olvasni is. Amint tetszett látni, visszaemelt a tü a kiinduló pontra, újra forgatni kezdem a hengert, a tü vele együtt halad az előbb leírt hang nyomain, közben felveszi ugyanazokat a rezgéseket, a melyeket a hangnyomnak meg-

felelő hang keltett. Ezeket a rezgéseket átadja a fémlemeznek a fémlemez meg rezgése hozza a levegőt, a rezgés tovább terjed a levegőben, azaz elérkezik hozzánk, tehát meghalljuk...

Edison két évvel előbb kezdte meg kísérleteit és két év alatt megalkotta meg az első fonográfot. Bizony nem valami tökéletes szerkezet, nemcsak beszélt hanem csikorgott és nyikorgott is, ha pedig a hengert nem jól forgatták, akkor úgy csuklott és köhögött, mint a tüdőbajos ember, vagy pedig egyáltalában nem szólt meg. El kellett találni azt a sebességet, amelynél a felvétel történt. 1887-ben aztán Edison tökéletesítette a fonográfot: a staniol-lemez helyett viasszal vonta be a felvétel hengert. A világ újra bámult.

— Micsoda szépen és értelmesen szól.

Az új század elején pedig egy montreali Berliner nevű mechanikus a fonográf alapján elkészítette az első gramofont. Ezt már nem kézzel hajtották, a henger helyét is cinklemez foglalta el, melyet viasszal vontak be, a lemezt különleges vegyi módszerrel gyártották, a gramofon tehát folytón tökéletesedik...

A kilencvenes évek végén már így ír a kritikus a gramofonról: „Ha a készüléket ügyesen kezelik, a visszaadott beszédet még nagy teremben is sokan hallgatják, a nélkül, hogy a fonográfhoz közel állanak.” Ez aztán teszt!

Meghatóan kezdetleges szerkezet volt a jó öreg fonográf, amelyet a vásáron a komédiások mutogattak. A hallgató lefizette a belépődíjat, erre kiszolgáltatták neki a két gumicsövet, azt a füléhez illesztette és elkezdődött a művelés.

A fonográf már hőskorában is „forradalmi jelenség” volt, ahogyan fellépett, kezdte kiszorítani a régi vásáros produkciókat, nem ment jól a majomcirkušnak és a medvetáncolatoknak. A medve eltáncolt a színpadról, a lővöldöző majom kiűzte utolsó patrónját: visszavonultak a hódító fonográf elől, a fonográf a technikai szörközést hozta. Első feckéje volt az új kor szörközésainak, de nem tűnt el,

MISS HUNGARY — MISS EURÓPA

Canadai magyarságnak
Köszönettel
Simon Böske

A párisi szépségversenyen első díjat nyert Simon Böske lapunk utján küldi üdvözlését a kanadai magyarságnak. A szépséges keszthelyi magyar lány tudvalegőleg nem jelent meg a legutóbbi amerikai szépségversenyen, ahol Európa szépeinek harmadik helyezette, Miss Ausztria nyerte az első díjat.

átalakult tökéletes beszélőgéppé amely csodálatos tisztahangú lemezekről énekel, sőt zenél is. Lakásban, udvaron, a hegyek között kiránduláson, vizen tovasikló canoe fenekén, mindenütt ott van. Tartja magát. Pedig mindenki azt hitte, hogy a pádló kipusztítja. Megfeledeztek azonban arról, hogy a gramofon függetlenebb szórakozás, mint a rádió. Mert a stúdió azt játszik, amit akar, de a gramofon azt játssza, amit én akarok.

és annyiszor, ismétli, ahányiszor csak akarom. A rádiót hallgatja az ember, a gramofonon, az ötvenéves fonográf utódján játszik. Eredeti formájában megmaradt a fonográf testvéreinek Edison egy másik korszakalkotó találmánya: a diktafón. Annak is ma van az ötvenesztendősi jubluma. Jó cselédnek bizonyult, róla se feledkezünk hát meg, játszunk el a tiszteletükre valamelyik gramofonlemez ünneplőjéért.

Egy angol már 1170-ben feldezték Amerikát

Nemrégiben egy amerikai író érdekes felfedezését közölte a lapok, amely szerint már száz évvel ezelőtt, a portugál Kristóf Kolumbusz előtt, breton halászok halászlakat az ujjföldi partok közelében és így tudomásuk volt Amerika létezéséről. Most Párisban Miss Stella Cleaver-Cox angol tudós közölte, hogy bizonyítékok vannak birtokában, amelyek szerint már 1170-ben megindult a kivándorlás Amerikába. Ezt a szenzációs megállapítást a British Museumban talált egy régi könyvből merítette, amelyből állításainak bizonyítására szerinte idéz több oldalt. A könyv leírja, hogy az angol Madoc herceg, Owen walesi herceg egyik fia, nézeteltérések miatt elhagyta hazáját és egy Barden nevű ember jóslata alapján új földrészt felfedezésére indult nyugati irányban. Hosszu hajóút után végre földet talált, ahonnan arannyal megrakva tért vissza Angliába. Ez a föld Mexikó volt, ahol legénységének részét, 120 embert hátrahagyta. Később a herceg megismételte az utat és tíz hajót felszerelve, nagy kísérettel visszament az Újvilágba.

VISSZALELT ALLÁSAVAL EGY HÍRES DETEKTIV

Az angol hatóságok Genhoven detektívönököt felfüggesztették állásából. Bűne az volt, hogy orosz kémeknek titkos információkat adott el. Genhoven a világ leghíresebb detektívje közé tartozott. Tíz nyelvet beszélt folyékonyan. A háborúban mint kém az angol hadseregnek nagy szolgálatot tett. A bulgáriai fronton pl. német katonának öltözve nagy magasságból egy repülőgépről ejtőernyő segítségével leereszkedett és egy repülőgépsztagot köztük egy Zeppelint felrobbantott. Legnagyobb teljesítménye volt az angol bányamunkások közötti kommunizmus lázítás vezérének kinyomozása és elfogatása.

LEZUHANT EGY VIZIREPÜLŐGÉP

Nugatontario Sioux Lookout nevű állomásától a Mlle 137 kőrüll bányához indult el egy vizirepülőgép az elmúlt szerdán. Alighogy mintegy száz lábára emelkedett, a motor felmondta a szolgálatot és a gép egyensúlyt veszítve lezuhant. A zuhanás közben a vezető a vízbe esett s így allg történ baja. A szerelő a gép utasa azonban egy szikla tömbhöz vágódott és súlyos sérülést szenvedett.

KEVESEBB LESZ A GABONA TERMÉSE AZ IDÉN

A washingtoni állami kimutatások a világ összes államaiból kapott kimutatások alapján a tavalyinál kisebb termést jósolnak erre az esztendőre. Kína és Oroszország kivételével átlagosan öt százalékkal kevesebb gabonára számíthatnak, ami legalább 150 millió bushelt jelent. Ebből következtetve a buza ára minden valószínűség szerint emelkedni fog és nem nagyobb a kádállyá annak, hogy a múlt évről fenn maradt felesleget megfelelő áron értékesíteni tudják.

BORZALMAS KATASZTRÓFA KINÁBAN

A kínai nemzeti kormány Nankingban a hosszú hajfonat, azaz „kínai cop” viselését ferde szemű barátaink nagy fájdalomra végelesen és szigorú büntetés terhe mellett megtiltotta. Ugyálszik a copra is rájár a rud.

TITOKZATOS GAZ PUSZTIT TEXASBAN

EL PASO-BAN, TEXAS FŐVÁROSÁBAN VALAMI TITOKZATOS GAZ TERJEDT EL A VILLANEGYED FELTÉTT ÉS EDDIG MÁR IGEN SOKAN MEGHALTAK ÉS SZAZAK ELETE FOROG VESZEDELEMBEN. A MÉRGEZÉS GAZ ELTERJEDÉSÉNEK OKÁ? A LEGSZIGORUBB VIZSGÁLAT SEM TUDTA MEGÁLLAPÍTANI.

CIM VALTOZASKOR ELOZO CIMET IS KOZOLJE A KIADOHIVATALLAL

Keletkanadában a legjobb, legbiztosabb és leggyorsabb pénsküldés irada.

Pénsküldésekért teljes felelősséget vállalok.

HÁZAK, FARMOK STB. ADAS-VETELET INTÉZTÉSSE VELEM

Bármilyen ügyes-bajos dolgában forduljon hozzám:

LOUIS SZABO

BOX 244 9 Crowland Str. Welland, Ont.

A „CANADIAN NATIONAL RAILWAY EXPRESS” magyar megbízottja

— Mi van a ládában? — kíváncsiskodott Palkó.
— Hatszázötven korona van ezútszen. Ötörönások, koronák és forintok, — vágom ki büszkén.
— A haduagy ur gyűjtí az ezüstöt?
— Igen. A papírpénz elérték telenedhet: de az ezüst mindig ezüst marad.
Podrucsek meghunyászkodik.
— Nem fogom többé üresen hagyni a lakást, — jelenti ki en gedelmesen.
Nem is volt több baj vele. Csak kíváncsi kérdéseivel zaklatott, ha pillantása a zöldrefestett katonaládára meredt.
— Papírpénz nincs benne?
— Van az is.
— Mennyi?
— Körülbelül kilencszáz koronára.
— Csinos összeg, — jelenti ki Palkó nyelvcsettintve. — Minek ennyi pénz?
— A háboru után nem akartok egyetlen fillér nélkül maradni.
Kitavaszkodott. Palkó nyugta lankodott. Szabadságot kér.
— Öreg nagyapámat szeretném meglátogatni a trencsényi Nozdrovicán. Adjon hadnagy ur tíz nap szabadságot.
— Szívesen. Elmaradhatsz a kár két héttig is.
Kiláttattam a menetlevelét. Még utravalót is adtam.
— Mulass jól, fiú!
Elmulott három hét is, még mindig nem jelentkezett. Nem nyugtalankodtam miatta. Nem is hiányzott. Eszre sem vettem, hogy már letelt a szabadsága. Annál jobban bántódott azonban Nedádvics Ljubica kisass-

zony. Jónövésű, csinos barna leány volt. Sűrűn ólálkodott a nyári lak körül. Podrucsek urat leste.
Egy vasárnap végre bátorságot vesz. Beállít hozzám. Éppen a pamlagon feküdtem.
— Mi van Podrucsek urral? — kérdi szemrehányó tekintettel.
— Minden pillanatban megjöhet. De mért érdekl ez Ljubica kisasszony?
Hangos sóhajtozás és szipogás közben bevallja, hogy a Palkó a völgyéne: ezer dinár előleget már föl is vett a hozományra.
Levelet írtam Nozdrovicére, hogy Palkó azonnal utazzon vissza. Nem kaptam azonban semmi választ.
Időközben egy kis pénzre volt szükségem. Ki akarom nyitni a zöld katonaládát. A láda zárva. Nem találok a kulcsot.
— Hol hagyhattam el a kulcsot — dörmögöm bosszusan.
Lakatost voltam kénytelen hívni. Kinyitja a ládát. Szemeim kerekre tágul a rémüllettől. A hatszázötven ezüstkorona elitt. A bankjegyeknek is hűlt helyük van.
Első fölhevülésemben sürgőnyt meneszteltem a nozdrovicéi csendőrségre. Onnan azonban a válasz érkezett, hogy Podrucsek az utóbbi időben nem is járt Nozdrovicán.
Egyszerűen eltűnt.
Közben kitört a forradalom. Podrucsek urat soha többé nem láttam viszont.
A pénzemem sem.

MAGYARORSZÁGI HIREK

A KANADAI MAGYAR UJSÁG
BUDAPESTI SZERKESZTŐSÉGÉNEK JELENTÉSEI

BUDAPESTI SZERKESZTŐSÉGÜNK CIME: HEGEDŰS SÁNDOR UCCA 18. IV. 2.

KEDVES MISTER...

Mindinkább többen üzennek onnan, a tengerentúlról. Búfalóban összeült Északamerika magyarsága és nagy lelkesedéssel megalakította az Amerikai Magyar Szövetséget. Meg lesz most már a közvetlen kapcsolat a hazai és a külföldi egyesületekkel. Rothermere lord akcióját előfogadják segíteni s minden erejükkel arra fognak törekedni, hogy az elszakított magyar területek visszacsatolása minél előbb megtörténjék s a Nagymagyarországhoz tartozó nemzetiségek népszavazással döntsenek hovatartozásukról. Ma még csak egyszerű távirat jelzi, hogy az amerikai-magyarok memorandummal fordulnak a magyarsághoz és a magyar nemzethez. Kossuth eszméi szerinti Magyarországiért lelkésednek. Mindenesetre mellettünk fognak állani minél és mindenkor, örömmünkben és bajainkban egyaránt.

A kanadai magyarság megmozdulásairól is kapunk híreket. Egyszer az egyik, egyszer a másik pesti ujság pártállásra való tekintet nélkül hoz tudósítást a Kanadai Magyar Szövetség próbálkozásairól és törekvéseiről. Nagyban készült Szent István hetére a külföldi magyarok világkongresszusa Budapesten, amelyet ezentúl talán minden évben a legrösszabb esetben két-három esztendőnkint összefognak hívni, hogy a találkozás alkalmával a magyarság egyetemes érdekeit meglehessen beszélni, mert minden magyarnak ugyanaz az érdeke, éljen akár idehaza, vagy a világnak bármelyik táján.

Mindnyájan arra törekedünk, hogy felvilágosítsuk az egész világot, hogy megismertessük velük a magyar igazságot. Nem szabad lenézni ennek a feladatnak nagy horderejét. Ha meg enged kedves Mister, két példát is fogok felhozni csak azért, hogy a kételkedőket meggyőzzük. A rosszul értelmezett a tévedéseknek igazsággá való kikiabálása már sok bajt okozott.

Rágalmhadjárat indult ellenünk és ezért soroztak bennünket azok közé, akiket büntetni kell. Nálunk járt mostanában Georges Blondel, a College de France tanára és az európai egyen súly helyreállítására irányuló törekvésekről beszélt. A háboruban elesett sokmillió ember kulturális és gazdasági válságot hagyott maga után. Az utódállamokban még mindig nincs meg a gazdasági egyensúly. A rosszul értelmezett nemzeti öntudat most any nyira kidomborodik az utódállamok politikájában, hogy gazdaságilag teljesen elzárkóznak egymás elől.

Mindenki látja, hogy így nincs jól. Kezdi észrevenni, hogy Lloyd George és Wilson nagy hibákat követtek el. Wilson azzal hibázott — magyarázta francia vendégünk, — hogy rosszul keverte az élébe rakott, sokszor tévesen színezett néprajzi kártyákat. A hibás kártyakeverésből hibás játék és hibás eredmény származott. Hibát hibára halmoztak és a rosszul színezett etnográfiai kártyák keverése és kirakása nyomán jöttek létre a békeszerződések, amelyek épp oly hamisak, mint Wilson kártyái. Eppen ezért tenni kell valamit a csorba kiküszöbölésére.

De ne higgyük, hogy csak most van így, így volt ez a múltban is. Egy másik előadás rávilágít ennek az igazságra, Bruckner Győző, a miskolci jogakadémia tanára előadást tartott Ferenc Ferdinánd fékezhetetlen magyargyűlöletéről. Rosszul informáltak a meggyilkolt trónörökösöt és ezért fordult érzelmében ellenünk. Ferenc Ferdinándot arra tanították, hogy Magyarország

közjogi állása veszélyes a monarchiára. Eppen ezért már előre kedvezőtlenül bírálta el minden magyar kérdést.

Amikor egyszer a királlyal Budapesten járt, odasugta neki: „Bosszant, hogy itt kell lennem, nem szeretek Magyarországon lenni!” Határtalan magyar gyűlöletével odáig ment, hogy egy alkalommal egyik bizalmasának ezt mondta: „Igazán izléstelenség volt a magyaroktól, hogy Európába jöttek.” Amikor mérsékelni próbálták magyargyűlöletét azt vágta oda, hogy mire való az a nagy türelem, hiszen a magyarok csak csupa bajszból állanak”. Egy magyar államférfi közjogi fejtegetésére ingerülten csak ennyit mondott: „Az Ön paragrafus bölcsességére fűtyülök!” Gróf Tisza Istvánt legnagyobb ellenfelének tartotta, mert Tisza mindig a magyar álláspontot védte. Arra gondolt Ferenc Ferdinánd, hogy teljesen megsemmisíti Magyarországot függetlenségét és az országot Ausztria egyszerű tartományává súlylyeszti.

A téves vagy éppen rosszakaratu felvilágosítás idáig vitte azt a férfit, akinek a fejére kellett volna tenni a magyar Szent Koronát. És a történelem bebizonyította, hogy éppen Ferenc Ferdinánd magyarellen esugó, az „egyedül megbízható” cseh titkos tanácsadók voltak azok, akik leütötték a Habsburgok fejéről a koronát, sőt rombadöntötték egész Középeurópát.

Ebből is láthatja, kedves Mister, mit jelent az, ha egy országot, egy népet megrágalmaznak, ha egy nemzet lelkületét hamisan állítják be. Szerencsére megtört már, vagy meg fog történni a rágalom ereje éppen a külföldi magyarok önértékes tömörülésén. A külföldi magyarok bizonyítják be a világ minden nemzetének, fajunk kiválóságait és békés hajlamát. Nem akarunk mást, mint csupán élni és szerényen elfoglalni a minket megillető helyet a nemzetek nagy családjában — és erre jogunk is van.

PAIZS ÖDÖN

NINCSEN PÁRJA A MAGYAR PARIPÁNAK

Az elmúlt hét szomorú szenczációja volt a gabonárák katasztrófális zuhanása, amelynek magyarországi hatásáról és következményeiről már beszámoltunk. Gabonatermelő ország vagyunk mindenkinek létérdeke van a gabona értékesítéséhez kapcsolva és így érthető, hogy egyik napról a másikra a gyászos hangulatot öröm váltotta fel, amikor híre érkezett, hogy Chicagóban magyar pénzben egy pengő huszat ugrott fel a buza ára. Kétségtelen, hogy az Egyesült Államok kormányának volt benne a keze abban,

dől el a buza sorsa és itthon, a mezőgazdák azon rimánkodnak, hogy az amerikai kormány valóban ne engedje szabad prédának magát az életet, ahogy a buzát régi szép magyar szóval szokták illetni.

Nem fizetődik ki a gabonatermelés, magyarazzák a szakemberek és valóban még a kis nap szám mellett sem tudnak boldogulni a földművesek. A nálunk járt francia egyetemi professzor folyton arról beszélt, hogy nem tudja megérteni miképpen lehet nálunk munkanélküliség, hiszen Magyarország áldott ország. Itt csak a szervezés hibái és hiányai miatt nem jut elég nagy karaj kenyér mindenki számára. Ennek a francia tanárnak nem vághattuk a szemébe, hogy hiszen mindennek Trianon az oka, mert ő maga látta be a békeszerződések igazságtalanságát és harcolt saját országában, saját nemzetének elfogultsága ellen a magyar igazság érdekében. Valamit azonban el kell itt mondanunk. El kell büszkékedni a valamivel, ami azbizonyítja, hogy valóban nagy értékek s anyagi javak húzódnak meg ebben az országban.

Lovasünnepségek voltak Budapesten. Azt hinné valaki, hogy ezzel nem kell olyan nagyon eldicsekedni, talán hozzátenné még azt is, hogy ünnepségeket rendezni tudunk, de a nagyobb kérdésekhez és problémákhoz már nehezebben nyulunk hozzá. Azt hiszem nem volna igaza annak, aki ilyen szemrehányással illetve bennünket. Végignéztük a felvonulást. A farka szin pompás lovastábor ko

ra hajnalban vágott neki az utnak. Debrecen város híres öttös fogata nyitotta meg a felvonulást. Nemcsak magyarok voltak itt, hanem német, holland lovasok és sok magyar kigazda is csatlakozott hozzájuk. Kék zöld, fehér, piros, ezüst és aranyrujtásos ünneplő magyarba öltözött lovasküldöttségek képviselték Borsód, Gömör, Szatmár, Bereg, Szabolcs, Győr, Fehérs, Pest és a többi megyéket. Jékey László a trianoni határról tizenkét gyászruhába öltözött magyar kigazdával jelent meg. Nem volt zászlójuk, jelvényük a trianoni kereszt. Onnan jöttek lovon, tizenkét napig teték meg az utat, hogy megjelenessenek a magyar főváros színe előtt és letegyék koszorúikat a Névtelen Katona sírkövére.

Büszke örömmel néztük a csodálatos méneket, a pompás paripákat és igazán jóleső érzés fogott el annak tudatában, hogy Magyarország állattenyésztése igazán a legelső között áll ha szerény eszközökkel, igazán nehez viszonyok és nyomasztó körülmények között ilyen pompás telivéreket tudunk felmutatni.

Fényes bizonyíték volt arra, hogy Magyarország az állattenyésztés terén nagyszerű teljesítményekre hivatott, csupán a kellő szervezésre, gazdasági nyugalomra van szüksége. Ugy éreztük, hogy ezen a héten mégis ez volt az az esemény, amiről külön kellett beszámolni a Kanadai Magyar Ujság olvasóinak. Igaz, nem volt más, csupán ünnepség, de gazdasági jelentőségét elvitatni mégis nagy hiba volna.

Telepítési,
bevándorlási engedélyek.

Hajó-
jegyek
Pénz
küldés

“PANNONIA” WESTERN CANADA COLONIZATION SOCIETY

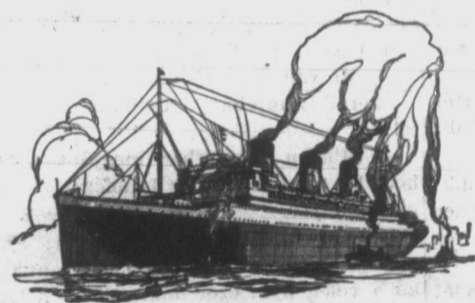
Főiroda: WINNIPEG, Man. 296¹/₂ Main St.

BEVÁNDORLÁSI ENGEDÉLYEK — HAJÓJEGY, PÉNZKÜLDÉS

Miután a bevándorlási rendelkezések megváltoztak ajánlatos felvilágosításért azonnal irodánkhoz fordulni. Előre kifizetett hajójegyek és óhasai utak előkészítése. — Pénzküldés amerikai dollárokból vagy óhazai pénzben. GYORS, BIZTOS, JUTANYOS. — Postán vagy táviratilag. A címzett sajtóközleg aláírt nyugtáját küldjük vissza feladónak.

TELEPÜLÉS ÉS FARMOK ELADÁSA

JÓ ÉPÜLETEKSEL RENDELKEZŐ FARMOK NAGYOBB RÉSZBEN MUEVELÉS ALATT, KÉSZ SZÁNTASSAL 100 DOLLÁR ELŐLEGTŐL FELFELÉ TELEPÜNKÖN MEGSZEREZHETŐK. — TAVASSZAL VETŐ-
MAQ KÖLCSÖN. — ELSŐ KÉT ÉVBEN EGYHARMAD — KÉSŐBB FEL-
TERMÉS TÖRLESZTES.

A FRANCIA VONAL

egyike a legrégibb és legmegbízhatóbb hajóvonalaknak, mely rendszeres hajójáratot tart fenn Bordeaux, franciaországi kikötő és Halifax kanadai kikötők között.

Ajánlja barátainak és rokonainak a FRANCIA VONAL kényelmes berendezésű hajóit. Az összes utasok tisztá, tágas magánülékben, melyek két és négy ágyval vannak felszerelve, s modern kényelmet nyújtanak, utaznak. A konyha kitűnő. Izletes ételek bő adagokban és legyen ital lesz felszolgálva az összes étkezéseknél.

Budapesti irodánk szívesen szolgál mindenféle felvilágosítással és mindenben az utasok rendelkezésére áll.

Az árak nagyon mérsékelték.

Forduljon a legközelebbi ügynökünkhöz, — az Ön közelében is van egy.

Főiroda: Északnyugati Kanada számára:

348 Main St., Winnipeg, Man.

Budapesti iroda: VIII. Baross tér 8.

French Line

Kanadai Magyar Szövetség
CANADIAN HUNGARIAN ASSOCIATION

Alakult 1928 február 1-én.

A Szövetség célja: a kanadai magyarság anyagi és erkölcsi boldogulását elősegíteni, segélyre szorulóknak védelmet nyújtani, a meglévő szervezetek fejlesztésével és újak létesítésével a magyarság szerveződését előmozdítani és általában a magyarság Kanadában való beilleszkedését elősegíteni.

TAGJAINAK, BIZTOS BETEGSEGÉLYEZÉST ÉS HALÁLEBETI SEGÉLYT NYUJT ALACSONY HAVI, VAGY TÖBB HAVI ELŐRE FIZETENDŐ ILLETEK ELLENBEN.

REÁLLÁSI DIJ NINCS - ORVOSI VIZSGÁLAT NEM KÖTELEZŐ
KERJEN BŐVEBB FELVILÁGOSÍTÁST.

Központi titkár:
N. ISTVÁNFY MIKLÓS.

Központi iroda: WINNIPEG, MAN. 180 GOOD STREET.

A KANADAI MAGYAR SZÖVETSÉGET ÉRDEKLŐ BÁRMILYEN MEGKERESÉS A KÖZPONTI IRODÁBA KÖLDENDŐ.

HIRONS-COUPLAND
SILVERWARE LTD
Port St. 261, WINNIPEG, Man.

Kelyhek
Rózsafüzérek
Feszületek
Szobrok
Imakönyvek
Gyertyatartók
Ezüsttárgyak
Templom,
Buceu az
Esküvői
ajándékok.

Kopott arany
és ezüsttár-
gyak rendbe-
hozatala.
**IRJON
MAGYARUL!**

Robin Hood FLOUR

A kenyérsütésben jártas asszonyok könnyen nyerhetnek díjakat a kiállításokon, ha Robin Hood lisztet használnak

"PÉNZ VISSZA"
garancia-levél minden zsákban

ELADÓ ÉS BÉRBEADÓ FARMOK

Kelet Saskatchewan állam legjobb buzatermő vidékén, ahol nagy számban vannak magyar családok telepedve közel a városokhoz, iskolákhoz, templomokhoz, nagyon jutányos feltételek mellett lehet részben megmunkált földterületekhez jutni — Ha közjegyzői okiratra van szükség, vagy a családját akarja kihoztatni vagy pénzt akar az Őshazába küldeni, keresse fel a legrégibb magyar irodát, akár személyesen, akár levélileg

KÖNYHA FERENC, közjegyző
BOX 514. YORKTON, Saak.

Mi kapható A PANNONIANÁL

296½ Main St. Winnipeg.

GRAMOFON LEMEZEK
DOHANYOK, KÖNYVEK
PIATNIK-féle játszó KÁRTYA.
Csomagonként postán 75 cent.

KOTANYI SZEGEDI ÉDES-NEMESPAPRIKA
Ara fontonként, szállítási költséggel \$1.25

KEDVEZMÉNY AZ ÚJBEVÁNDORLÓKNAK

Az űshazába való megérkezésük alkalmából szívből köszöntjük ebben az esztendőben érkezett honfitársainkat és ezáltal tudatjuk, hogy részükre is biztosítjuk a Kanadai Magyar Újság kedvezményét, azaz egy hónapig megküldjük címükre az újságot teljesen INGYEN, ha az aiantli szelvényt hozzánk postán beküldik.

KIADÓHIVATALA
296½ MAIN ST. WINNIPEG MAN.

Szűreskedjenek címre ..... (név)
..... (Posta Box szám, vagy kinek a címén)
..... (város és tartomány) egy hónapig teljesen ingyen megküldeni a Kanadai Magyar Újságot.

Kanadába 1929 ..... hó .....-n érkeztem
a ..... hájóstársaság .....
gőzcsével.

HIVJUK FEL ÚJKANADAS TESTVÉREINK FIGYELMÉT A KANADAI MAGYAR ÚJSÁG KEDVEZMÉNYÉRE!

Hétről-hétre

Jóкаи síremlékét felavatták a budapesti Kerepesi uti temetőben. Jóкаи Mór a nagy költő sírja most már nem feltétlen. Győnyörű emlékművet emelt sírhantja fölé a kegyelet. A remek be készült márvány oszlopcsarnok építési költségét a nagy re gényíró leghűbb olvasói: a ma gyar iskolások és leányok gyűjtötték össze.

A képviselőházban tovább folyik a költségvetés vitája, amely nek kapcsán az ország vezető államférfiai igen fontos nyilatko zatokat tettek. Hermann keres kedelmi miniszter bejelentette, hogy tíz év alatt négyezer kiló méterutat akarnak építeni. Ezen kívül vidéken új telefonközpontokat fognak létesíteni.

Bethlen miniszterelnök vis szautasította azt a vádat, mint ha kardcsörtető beszédet mon dott volna, megjegyezte emel lett, hogy a magyar szocialisták úgy igyekeznek beállítani az ő szerepüket, hogy a belpolitikai helyzet teszi lehetővé számukra, hogy a revíziós munká ban aktív szerepet játszanak. Külföldi kongresszusokon való ban szolgálatokat tehettek vol na a revízióknak, de eddig sehoh se tettek megfelelő nyilatkozatot, ellenben szó nélkül résztvet tek olyan külföldi gyűléseken, ahol Magyarországot gyalázták. A magyar társadalom azonban, mint egy ember küzd a revízió ért és ennek első feltétele a ki sebségek helyzetének megjavítá sa.

Zsitvay Tibor igazságügymi niszter az egész igazságszolgá latás reformjáról számolt be. Az igazságszolgáltatás nem le het aprólékos dolgok és bolháü gyek boncolgatása. Mentésíteni kell a bíróságot apró csip csup ügyektől. Az ügyvédek helye te is katasztrófális. Éppen e zért be fogja vezetni a Kanadá ban is bevált békébírói intéz ményt, ahol idősebb neves ügy védek helyezkedhetnek majd el. Az ügyészség és a rendőrség egy épületbe fog kerülni. A ke reskedelmi törvény reformja is elkerülhetetlen. Ezzel kapcso latban a részvényjogot vagy kar tellkérést intézik el. A sajtó jog is rendezés alá kerül, miu tá a sajtószabadság nagy esz méjét nem szabad lerombolni, sőt körül kell bástyázni.

Bethlen István miniszterelnök különben Párison keresztül Mad ridba utazott. Spanyolország ban most van a világiállítás s ezzel kapcsolatban több európai állam vezetőférfiál gyűlének ősz sze Madridban. A miniszterelnök külföldi utazásától nagyon sokat várnak.

Még egy miniszter utazása volt nagyon fontos. Sajnos ez a látogatás, bizony igen szomorú volt. Mayer János földművelés ügyi miniszter bejárta a fagykár

de mindinkább ellentmondásokba keverednek és most már Filke, a bandavezére is hat gyilkos ságot ismert be. A cigányper vizsgálóbírója szerint a cigányok valóban ettek az áldozatok husából. Undort egyáltalán nem ismertek ezek a félvad emberek, mert a döglött lovat és a méreggel megölt rókat is jóízűen megették. Andrecskó Lajos gyereket kegyetlen módon gyilkolták meg, mert egy kis csomagot cipelt magával. Filke mielőtt bevallotta volna tettét odakiáltotta az elnöknek: „akasszanak fel, ugysem törődöm vele!” Egy asszonyt a nála lévő 36 tojásért gyilkoltak meg. Filke most már cinikusan egymásután ismeri be a gyilkos ságokat.

Hírek Nagymagyarországról

CSANÁD MEGYE

— Minden fa meghalt a télen, amely a hosszú őszben második virágot hozott. Hőmezővásárhelyről írják: Az elmúlt ősz, mint még élénken emlékezünk rá, nagyon szép és meleg volt. Ez lett azután okozója annak a különös és szokatlan természeti jelenségnek, hogy sok fa újra virágba borult az ősz melegében. Említették akkor, hogy a legszebb virágzás a Nyár uca 1 szám alatt, a Bodó Sándor fertőtlenítő kertjében jelentkezett. Hatalmas almafa állott még tavaly a Bodóék portáján s nyáron szinte roskadozott ágal a termés alatt. A nagy forróságban, augusztus táján a fa lombja elhervadt. El kezdett sárgulni s azután lehullott minden levele, mintha őszi dér csapta volna meg. Egyszerre azonban új életre kelt a fa. Szeptember végén új lomb lepté el koronáját, pár nap múlva pedig szép virágokréttává lett az egész. A közeli vidék a csodájára járt s még nagyobb lett a különlegesség, mikor a virágok helyén al maternésnek szép bősége jelentkezett. Azután jött a tél. Mint ahogy tél borult arra a sok sok másik fára is, mely az ősszel második termést hozott. De mikor a tavasz eljött, kíváncsian várták az emberek a fa viselkedését. Vártak, vártak. Nem pat talt a rügy, nem zöldelt ki rajta egyetlen bimbó. Meghalt a Nyár uccal Bodó kertben a nagy almafa s meghalt az egész határtárban mind, melyet az ősz me lege tavasz hangulatába tévesztett bele ...

UJ BEVANDORLÓKI

Csak úgy fog boldogulni az új hazában, ha az aiantli könyvekből rendel. A rendelés őszaze bélyegekben is beküldhető.

NYITRAY Nyelvtan	..... \$1.00
GREEN Nyelvmester	..... \$2.00
BRAUN Nyelvtan	..... \$1.25
GREEN Szótár	..... \$1.25

megrendelhető:

PANNONIA WESTERN CANADA COLONIZATION SOCIETY
296½ Main St., WINNIPEG, Man.

MEGJÖTTEK!!
AZ ÚJ GRAMOFON LEMEZEKI
ORIASI VONALASZTEKI
KERJEN AZONNAL RESZLETES ARJEGYZEKETI
PANNONIA WESTERN CANADA COLONIZATION SOCIETY
296½ Main St., WINNIPEG, Man.

HA MONTREALBA JÖN, FORDULJON
SÁNDOR M. BÉLA
HAJÓJEGY, PENZKÜLDÉSI ÉS TUDAKOZÓ IRODAJAHOZ
MONTREAL, QUE. 1439 De Bullion St.

SZENT ISTVÁN NAPJA BUDAPESTEN

KERESKÜNK fel az új bevándorlóknak és azoknak, akik szeretnék megismerkedni a Magyarországgal, hogy a Szent István napot Budapestben a VILÁG legnépesebb városában?

A Cunard Line hajóival pontosan érhetők Budapestre, idejében az ország ünnepélyre!

Szent István napja a magyarok nagy ünnepe, amelyet mindenki, aki Magyarországra szeretne utazni, meg kell látogatnia. A Cunard Line iradói és ügyintézői szívesen nyújtanak felvilágosítást mindenről.

Indulás Montrealból Plymouth, Havre, vagy London felé:

Július 14 - An Assonia	Július 21 - An Assonia
Július 28 - An Assonia	Július 5 - An Assonia
Július 12 - An Assonia	Július 19 - An Assonia
Július 26 - An Assonia	Augusztus 2 - An Assonia

névük háttal. Kérve van jegyet Kanada bármely postájára Magyarországra!

Forduljon a

Cunard LINE
has vagy annak bármely ágrólhatat!

2955 Jasper Ave. EDMONTON
180 Pinder Block SASKATOON
801 Lancaster Building CALGARY
279 Main St. WINNIPEG, Man.
Can. Bay & Wellington Sts. TORONTO, Ont.
200 Hospital St. MONTREAL, Que.

MACDONALD'S Fine Cut

Aki maga sodorja cigarettáját — az jobb dohányt nem talál

Minden csomag dohányban **ZIG-ZAG** Cigaretta Papir ingyen

15¢

GYÜJTSE A KÉPES KÁRTYÁKAT!

ÓHAZAI ÜZENET KANADA MAGYAR ASSZONYAIHOZ!

Mesziről, szenvedő, messze, kis ország szivéből hangzik felétek a sóhaj: „Testvéreim!” Ez a halk sóhaj a lelketekeket kéri. És mikor száll, száll egyre erősödik és mire hozzátok ér, a harang szavának erejével bug, mert lelket kér és lelket visz felétek. És a lélekben sok, sok szeretet. Azon az óriási földrészen állt vagytok néhányan, akiket ismeretek, de mindnyájukat szeretetek, mert magyarok vagytok!

hullatni az utolsó magyar fejedelmek sírjára, vad fájdalommal nézni a madár repülését, mert a turul madár nem őrzi többé a Kárpátok orrmait. Zokogva csókolni az anya földet, ha itt hagyjuk a küzdelmet, az ínséget, ha kimondjuk: „Édes Hazám Isten veled!”

Es mit jelenthetne magyarnak lenni? Szabad, boldog, Nagymagyarországból búzáként tekinteni vissza ezer éves multra, ősi alkotmányra, a műveltség honában Magyar Géniuszra, magyar buza, bor, békesség, büszkén, bizton gondolni újabb ezerévre, — ha lélek lelket találhatna, ha szeszefogna és sóhaj szállna minden magyar szivéből: „Testvérem szeretlek, mert magyar vagy!”

Budapest, 1929. június hó.

Dr. RÉTHEY FERENCSE

A „Pro Hungaria” Nők Világszövetségének elnöke.

lapítja meg Benedetti. — A francia diplomácia, mint annak a mesterséges szerkesztetnek keresztanya, amely később a kisántant nevet kapta, ekkor helyesre működésbe a pánszláv erőket, kontinentális uralmának biztosítására.”

Ime, ebben a hatalmas megvilágításban látjuk igazán, mivé lehetett volna Magyarország még a vesztes háború után is, ha az ország nyakára nem ül egy ügyetlen társaság, amelynek tudatlanságánál csak a rosszakarat, konok elvakultsága volt nagyobb. Ha érvényesül a Diaz-féle elgondolás: ma Magyarországnak az Adrián köztől határa van az Olaszországgal, amely a londoni szerződés betűi szerint a Dalmáciát és Boszniát elválasztó Dinári Alpok gerincéig terjesztette volna hatalmát. Akkor ma más szelek fújnak Középeurópában: a kisántant nem született volna meg és a Duna völgyében ma az történnék, amit az olaszbarát, független Nagymagyarország akar!

Ez vészelt el akkor Budapesten és Belgrádban: minden, aminek reménye volt a lehetőségét, akkor Pédua megcsillagolta előttünk, mert odahaza nem volt ember, aki megértette volna az idő szavát és megragadta volna már akkor Olaszország felénk nyújtott baráti jobbát.

Átladikázta az Óceánt

Mig a legmodernebbül felszerelt spanyol óceánrepülőket hiába várták New Yorkban, egy elszánt berlini film-szeres alig 18 lánbyi vitorlácsónakjával kikötött az amerikai partokon. Florida egyik híres fűrdőhelyén lépett először szárazföldre a hosszú ut után Müller Pál, de miután eredetileg New Yorkba akart „hajózni” újra felfezte a horgonyt és megindult észak felé. Délkarolina partjai közelében azonban hajótörést szenvedett és hogy a figyelmet magára terelje felgyújtotta megromlóított csónakját: segítség azonban nem érkezett. Kénytelen volt tehát uszályal megmenteni életét, de ebben sem volt valami nagyon szerencsés, mert a hullámok egy teljesen elhagyatott szigetre sodorták, ahol átásva-fásva kellett egy viharos éjszákát töltenie. Csak másnap déliben veték észre a halászok és vitték ki a partra, ahonnan vasuton folytatta útját New York felé, a tenger habjaira bíztán óceánjáró csónakjának romjait.

MEGGYILKOLTAK A LEHIRESEBB VADFÓGÓT

Az alaskai Rapid folyó partján élő A. MacDonaldot, akit messze földön, mint a leggyesebb és leggazdagabb vadfogót ismertek a legújabb kábeltelegráfok szerint átlótt fejlett találtak meg elhagyatott kunyhójában a köruton levő csendőrök. MacDonald nem csak, mint vadfogó szerzett dicsőséget magának, hanem aranyfelfedező is: végn is ismerték Alaszkában.

Ő volt ugyanis az, aki éveket ez előtt az utolsó valamirevaló aranytelet felfedezte a valamikor aranybányáiról híres északon. A vadfogó kabinjában nem találtak egyetlen prémet sem, amiről arra következtetnek, hogy MacDonald rablógylókosságot áldozta le.

Jugoszlávia megünnepli a szarajevói gyilkosságot

SZARAJEVÓ, június 28. — Ma, a rettenetes következményekkel járó szarajevói gyilkosság tizenötödik évfordulóján a jugoszláv kormány nagy ünnepélyek rendezésével igazolta be újból, hogy milyen rettenetes felelősség terheli a világháború közvetlen felidézésében. Az egész országban nép ünnepélyekkel és felvonulásokkal ünnepelték meg Ferenc Ferdinánd trónörökös és nejeinek meggyilkolását, itt Szarajevóban pedig hatalmas tömegeket vonítottak fel a katonaság az első de sikertelen merénnyel, a bombavető Nedelko Csabrinovits és a tényleges gyilkos Princip Gavriilo ujonnan emelt szobraihoz ahol izgatott beszédekkel dicsőítették mindazokat, akik közvetlenül résztvettek a háború felidézésében és lehetővé tették, hogy a szerb katonai diktatura uralkodjék más nemzetiségű milliók felett, amelyek azelett alkotmányos szabadságot élveztek.

„LEARATTAK” A KANADAI GYAPJUT

Mint augusztusban az aratók, éppenny rajzottak Saskatchewan, British Columbia és főleg Alberta egyes vidékein a birkanyrók június folyamán, amikor a rekkenő hőségben pihegő állatokról „learatták” a termést. Ma ugyan már nem jár a birkanyrás sem olyan régmódi utakon, mint valamikor. Ma már nem fűrésztik meg a nyáját, nem tisztítják kézzel a gyapjut szállítás előtt, hanem táncteremnek is beillő tiszta csarnokokban nyírják meg a juhokat, majd a gyapjat azonnal becsomagolva szállítják a feldolgozó gyárakba, ahol minden tisztító és fésülő munkát géppel végeznek. Kanada gyapjatermelése az idén is elég jól ígérkezik amennyiben körülbelül húszmillió font gyapjura számíthatnak.

Elveszettek tartják a spanyol óceánrepülőket

A spanyol repülő, akik mult pén teken indultak Európából, hogy az Azori szigetek érintésével New Yorkba repüljenek a végtelen vizek felett elűntek. Bár több rádióállomás kapott kedvező jelentéseket a repülő útjának első szakaszáról, később nem adtak a spanyolok semmiféle életjelet magukról és főlő, hogy kényserleszállást kellett végrehajtaniok a háborgó tengeren, ami vesztüket okozta. Keresésükre több hadihajót küldött ki a spanyol kormány, azok azonban minden eredmény nélkül tértek vissza állomáshelyükre és az óceán újabb hőselnek megtalálására feladták az utolsó reményt.

MIBEN VEZET KANADA?

Az újságkiadók legújabb nemzetközi nagygyűlést Ottawában tartották meg a közelmúltban, mely alkalommal érdekes előadások keretében ismerték Kanada gazdasági életét. A mint azt olvasóink közül is sokan tudják, a lakosság arányszáma után Kanadának van aránylag a legnagyobb külkereskedelme. Ugyancsak első Kanada a nikkelre és az asbeszt-termelés terén, arany és ezüstbányászata pedig harmadik a világon. Ezenkívül több papírost gyárt Kanada, mint a világ bármely más állama és a Wheat Pool, valamint a két vasúttársaság mind olyan hatalmas alkotások, amelyekkel nem dicsekedhetik senki más a földkerekségen.

FEJLŐDIK A KELET AUTÓIPARA

Mig a mult év első öt hónapja folyamán a keletkanadai autómobilgyártak teljesítménye nem érte el a száz ezer kocsit, addig az év januárjától mostanáig máris 146,868 gépkocsit szállítottak a kanadai autómobilgyárak, ami a keleti ipar jelentős fellendülését jelenti.

LÁTOGASSA MEG A POOL KIÁLLITÁST

A Saskatchewan Wheat Pool igen tanulságos és felettébb érdekes buzafej gyűjteményt állít ki a tartomány különböző városokban és ezennel felhívja a gobantermelés iránt érdeklődőket, hogy tekintsék meg ezeket a kiállításokat. Nem kevesebb, mint harminc buzatermelő ország legjobb vetőmagfajait találhatják meg a termelők ezeken a kiállításokon és hasonlíthatják össze az ismeretes kanadai fajtákkal. Együttal megtekinthetik az egyes buzafajták lisztjéből készült kenyérmintákat is, amiből könnyen megállapíthatják, hogy miért kell egyöntetű minőségű és a malomipari követelményeknek minél inkább megfelelő buzafajtát termelni.

VIZSGÁLJA MEG 30 ORSZÁG BUZAFAJTAIT

A Saskatchewan tartomány területén tartandó „A” és „B” osztályú mezőgazdasági kiállításokon, melyeket az alábbi helyeken a jelzett időben tartanak:

Estevan — Július 3—6	Saskatoon — Július 22—27
Weyburn — Július 8—10	Regina — Július 29 — Augustus 3
Assiniboia — Július 11—13	Lloydminster — Augustus 5—7
Prince Albert — Július 15—17	North Battleford — Augustus 8—10
Melfort — Július 18—20	

TUD ÖN BUZAT OSZTÁLYOZNI?

A fenti kiállításokon minden farmernek nagyszerű alkalma van elsajátítani a buzaosztályozást.

FONTOS! POOLTAGOK FIGYELMÉBE!

Az idei pool-év határnapját július 15-én állapították meg, minden termelő tehát, aki az 1928-1929 gazdasági évben akarja eladni buzáját, haladéktalanul szállítsa be a legközelebbi poollevátorba, miután a július 15-ike után beszállított buza árárt már csak az 1929-1930-as poolévben fogják kifizetni.

The Saskatchewan Co-operative Wheat Producers Ltd. Head-Office REGINA, Sasatchewan

Seagram's
CANADIAN
RYE WHISKEY

LEGÖREGEBB WHISKEY KANADÁBAN
A állam pecsétje ezt igazolja

A „Tough” osztályzás módosítását követeli a Pool

Mult héten fejezték be a Saskatchewan Wheat Poolnak a tartomány minden részéből Reginába összegyűlt delegátusai egy álló hétig tartó tanácsait, melyről már előzőleg beszámoltunk lapunk hasábjain. A legutolsó napok kétségkívül legfontosabb határozata a nyirkos gabona osztályozásának megváltoztatásáról a kanadai kormányk eléterjesztendő javaslat volt. Nagyon jól tudják ugyanis a termelők hogy a csupán kevesebb nyirkos buza után is éppenny levonják a 8 centet, mint annak a buzáknak az árából.

amelynek vizartama megúti a 17 százalékat. A pooldelegátusok egyhangúlag elfogadott felterjesztése most a gabonatorvény oly módon való megváltoztatását kéri a kormánytól, hogy ezental a 14,2 és 15,5 százalék közötti „tough” buza után csak négy centet vonhassanak le bushenként a termelőknek fizetett összegből míg a 15,6 és 17 százalék közötti „tough” buza ezután is nyolc centtel kevesebbet érne, mint az ugyanabba az osztályba sorozott „straight” azaz jóminőségű szarab buza.

Károlyi Mihály a kisántant malmára hajtotta a vizet

A DIAZ-FÉLE FEGYVERSZÜNETBE N OLASZORSZÁG NAGY MAGYARORSZÁGOT AKARTA A DUNA VÖL GYERNEK LEGERŐSEBB HATALMÁVA TENNI

Commendatore Benedetti föllából a szeptó kart, amelyet Itália ekkor Milánóban, a politikai irodalom nemzetközi piacán is kiemelkedő értéket könyv jelent meg most.

Benedetti, aki már több könyvben foglalkozott az adriai problémával, most nem egy olyan szempontot mutat rá, amelynek ilyen éles, határozott beállítása meglepetésünkre jön még előttünk is. Azt mondja, hogy a páduai fegyverszünetben Olaszország első, megfontolt és magasabb tervekkel szolgáló magyarbarát politikai aktsusa nyilvánult meg, amikor Diaz tábornagy Magyarországot illetően az ezeréves határt jelölte meg demarkációs vonalnak.

„A Diaz-vonal — írja — Magyarország számára nemcsak, hogy megtartotta volna azokat a területeket, amelyeket a szövetség államok akartak beőle levágni, hanem alkalmasint megőrizte volna attól a katasztrófától is, amely öt hónappal később a békeviszum közepben szakadt rá. Csakhogy ra és egyben Trianon előjátékai — áll

Benedetti szerint már ekkor összecsapott egymással az új olasz politika és Franciaország, első isben a háború után. És ebben az összecsapásban akkor Franciaország győzött Károlyi Mihályék rövidlátó, tehetségtelen belgrádi szereplésének segítségével.

Franchet d'Esperay francia tábornok a tragikomikus belgrádi „fegyverszünet” megkötésével eljutott oda, a mire maga sem mert számítani: meghusítottta a Diaz-féle olasz tervet, amely az olaszbarát, Nagymagyarországot akarja hullámzó gátnak állítani az északi szlávok és déliszlávok — az akkor még vajdud Jugoszlávia között.

„Es volt az első csapás Olaszország és egyben Trianon előjátékai — áll

KABEL 20 EVSZÁZAD KABEL ÉS SZÁRNYAIN

RADIO KIFIZETÉSEK 48 ORÁN BELÜL

KAUFMAN ÁLLAMI BANK

124 NORTH LA SALLE ST. CHICAGO, ILL.

NEW YORK

SZOLGÁLTATA

A LEGGYORSABB ÉS LEGOLCSÓBB ÖSSZEKÖTŐ KAPOCS MAGUK ÉS OTTHONMARADT SZERETETJEIK KÖZÖTT

PÉNZKÖLDESI DNÁK:

\$15-ig postán	50c távtravilag összesen	\$1.25
25-ig	70c	1.45
40-ig	90c	1.65
50-ig	\$1.00	1.75
70-ig	1.20	1.85
100-ig	1.50	2.25
200-ig	3.00	3.75
300-ig	4.00	4.75
500-ig	5.00	5.75
750-ig	7.50	8.25
1000-ig	10.00	10.75

és ilyen arányban további összegek!

HASONLITSA ÖSSZE DIJSZABÁSUNKAT MÁS BANKKEVAL ÉS AKKOR LÁTNI FOGJA, HOGY MI VAGYUNK A LEGOLCSÓBBAK AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN ÉS KANADÁBAN — MINDEN ÁLTALUNK ELKÖLDÖTT ÖSSZEGET SZAVATOLUNK ÉS A CÍMZETT SAJTKEZŐ ALAIRÁVAL ELLÁTOTT NYUGTAVÁNYT A PÉNZKÖLDŐNEK BEKÖLDJÜK. —

Direkt üszekötéseink folytán Pengőben, Dinárban, Leiben és Csehkoronában GYORSABBAN ÉS ÖLCSÓBBAN fizettünk ki, mint bárki más. Küldje legközelebbi pénzküldeményét általunk a kípórált legnagyobb Chicago magyar Amerikai Állami Bank által.

IRJON MAGYARUL PÉNZKÖLDÖVÉRT!

Bankvagyón \$1,200,000.00 felett.

FIGYELEM!

Ne tévedezzen össze a mi sürgönyi pénzküldésünket az ugynevezett rádió-küldéssel, amely 5-8 nappal tovább tarthat, mint ahogy mi küldjük.

KÖVETELJE

hogy pénze sürgönyileg legyen továbbítva, úgy, hogy azt az elküldésnél számított 8 óra alatt már ki is utalhassa a bank.

MI IGY KÖLDJÜNK 1 DOLLÁRÉRTI a rendszeres küldés díjén felül.

KISS EMIL

BANKHAZA
6. AVE - 9 ST. NEW YORK.

A Magyar Királyi Postaközpontjának képviselője Amerikában és Kanadában

HA JÓ KOLSÁSZT AKAR ENNI KERESSE FEL
MAGYAR ÉS ZEMNICKY
HENTES ÜZLETÉT
220 Alexander Ave
WINNIPEG, MAN.

Dr. A. GUTTMAN
orvos és sebész
304-5 Avenue Block
265 Portage Ave.
WINNIPEG
Rendelési telefon 26 947
Lakás telefon 53 422

Segítség Vázna, Beteges, Ideges Emberek Rézérére

Nuga-Tone valószínűs áldásnak bizonyult a férfiak és nők millió számára, úgy az öreg korral járó erőhiányt is, mint a fiatalabb betegeskedők esetében az erő és egészség helyreállítását. E szer csodálatos hatása annak tulajdonítható, hogy a legértékesebb gyógyszereket tartalmazza, melyek az idegeket, az izmokat és a különböző szerveket erősítik. Nuga-Tone olyan gyógyszer, amely tartalmaz, melyek a betegség-okozó fertőző anyagot kihalják a szervezetből, megszüntetik a székrekedést és egészséget adó, piros vért fejlesztenek. Ezáltal Nuga-Tone javítja az étvágyat és elősegíti az emésztést; megakadályozza a gázoknak a gyomorban és a belekben való felgyülemelését, enyhíti a hasi és hályagbántalmakra, pihenőt, nyugalmat, alvást idéz elő és gyarapítja a vért, kimerült embereket testületi.

KONZULI KERESZTETÉS

Felkérem az alant felsoroltakat, hogy saját érdekükben mielőbb kérésük jelenlegi címüket az alulírott m. konzulátussal: Hubert János, Könyvi György Péternek, Zsugó József Beacszentlászló, Páncsák András Sándor, Hertelendi József Esteván, Sák, M. Sándorné szől. Galeo Anna Gy. F. Sák, Georg Henrik Szigetvár, Bodnár József néző Kántor Máriaival Brenden burg, Sák. Nagy Ferenc Nagybárány, Sztracsny István Sajókaza, Sák Ján Adám Pótréte, Braum János Allan Sák. Sakhán János Pótréte, Koszovo vits János és Koszovovits József 667 Naira Ave. Winnipeg, Man.

M. Mr. Konzulátus.
67 Royal Bank of Canada Bldg.
Corner Main & Williams Streets

REFORMÁTUS ISTENTISZTELET WINNIPEGEN

Csendes Imre Otthon, Sank. 4. ref. lelkész a United Church of Canada in tévedése folytán, mint előző számunkban jelentettük, Winnipegre lett kinevezve. Csendes tiszteletes e hó 6-án érkezik Winnipegre és az első beköszöntő istentiszteletet 7-én, vasárnap délután 3 órakor fogja megtartani a McDonald és Maple St. sarkán levő misistől templomban.

WINNIPEG, MAN.

Nagy az öröm a winniepei magyarság egyik legagilisabb közszeretében álló tagjának Ifj. Kovács Józsefnek házában; felesége szül. Diószeghy Gizella június 29-én egy erőteljes leánygyermeket hozott a világra.

Sokan keresik fel a boldog Ifjú asszonyt szerencsekívánatokkal melyekhez mi is öszinte szeretettel csatlakozunk

REPULÓHABORU A SZU ELLEN

Az ottawai kormány legújabb hatalmas hárommotoros repülőgépekkel megkezdte a szuirtó háborút az értékes erdőterületeken. Mindegyik repülőgép 1900 font szuirtóport visz magával, melyet a veszélyeztetett erdőségeket felett szórják el a repülő. Mintegy 300 millió akert tartanak most állandó felügyelet alatt a magasból és repülőgépről ellenőrzik az erdőtüzeket is.

SEGITSUNK SZERENCSETLEN HONFITÁRSUNKON

Kucsera Pál, aki az ontariót Dryden Red Cross Hospitalban már hatodik hónapja fekszik miután még a télen eltört a lába az erdőben. Kezelő-örvosának állítása szerint még hónapokig munkaképtelen lesz, ha el is hagyja a kórházat. Így a legnagyobb nyomornak néz elébe, mert semmiféle segítyt nem kap, de nemcsak ő, hanem a családja sem, mert a felesége két év óta tüdőbeteg az óházban. Nagyon kéri mindazon honfitársait, akiknek módjukban áll, néhány centtel segítsék ki szorult helyzetében.

HALALÁT OKOZTA A RIASZTÓ PATRON

THE PAS, Man. június 28. - W. Farrow 26 éves angol munkás egy kavicsal megrakott vasúti teherszálló peremén utasván annyira megjéjt a szűre helyzetét riasztó patron felrobbanásától, hogy egyszemélyt vesztve a szűre zuhant és a kerekek darabokra maraganták.

NEM BIRJAK A "MELEGET" AZ ESZKIMÓK

Ontarió Lakefield városának egyik iskolájában már két év óta tanultja a fehér ember kultúráját két kis eszkimó fiúcska, akik messze északi Southampton szigetén lakó eszkimók főnökeinek gyermekei. Bár nagyserűt előmenetelt tanúsítottak és úgy a tanítók, mint diáktársaik nagyon megszerették őket, végül mégis abba kell hagyni tanulmányukat, miután nem bírja ki szervezetük a „túlásagosan enyhe” délkandai időjárást.

CIM VALTOZASKOR ELŐZO CIMÉT IS KÖZÖLJE A KIADÓHIVATALLAL

HA HAJÓJEGYET akar vásárolni vagy PÉNZT akar küldeni hozzá tartozóknak forduljon bizalommal

SHOMODY JÓZSEF
irodájához;
Spiritwood, Sask.

ahol haladéktalanul el fogják intézni a dolgot. — BEVANDORLÁSI ENGEDÉLYEK — FARMVETEL MUNKAKÖZVETÍTÉS

FELSZENTELTEK A WINDSORI REF. EGYHÁZ DISZTERMET

Szép község gyűlt össze a windsori magyar református egyház disztermetének felszentelésére.

Dr. Molnár Jenő, az egyház lelkésze méltatta a windsori magyarság kulturális haladásának ezt a legújabb örvendetes jelét. Majd Körmeny Árpád, a budapesti Operaház volt tagja magyar dalokat adott elő és elszavalta Várady „A tanu” című költeményét. Körmeny Árpád kiváló hangja és mesteri előadása lebilincselte a hallgatóságot és a község szűnne nem akaró tapsal köszönte meg a művészeknek ezt a nagyon értékes szolgáltatást.

Majd a windsori község kedvence Dr. Jánosy Istvánné énekelt. Tiszta, igazi művészet és tökéletes előadás, szívvel meggyerő interpretálás volt ez. Majd Sása Imre, a windsori magyar ifjuság egyik legújabb értékes tagja adott elő egy monológot, mely egészen beleillett az estély magas színvonalába.

A nagy számú község kitűnő hangulatban maradt együtt éjjel.

REFORMÁTUS EGYHÁZ WINDSORON

Június 30-án vasárnap d. e. 10 órakor volt az ünnepi istentisztelet a windsori ref. templomban, amelyen a templom felszentelésének első éves évfordulóját ünnepelték meg a windsori hívek.

Délután 3 órakor a diszteremben Rev. H. M. Paulin méltatta a nap jelentőségét és Mayor Jackson polgármester üdvözölte Windsor magyarságát. Este 8 órakor pedig ünnepi vacsora volt a diszteremben.

Az egyház ifjusága szombat, 29-én este 8 órai kezdettel diszteradást tartott. Szűre került Tomory három felvonásos színdarabja: „Ezeréves föl dünk.”

MINDEN ÖT EMBERRE EGY MOTORKOCSI JUT AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN

Az elmúlt esztendőben összesen 24 és fél millió gépkocsit regisztráltak, azaz egy és egyharmad millióval többet, mint 1927-ben. Ezek a számok magukban foglalják a személyautókat, taxi kát, autóbuszokat, motoros teherszállókat és utépitő traktorokat. Ezenfelül vagy negyedmillió motorkerékpárra adtak ki engedélyt.

1928-ban New York vezetett, emennyben kétmillió motorkocsit regisztráltak itt. Ezt követi California egymillió hatszázötven ezer kocsival, majd sorban Pennsylvania, Illinois és Michigan. A statisztikai összehasonlítás révén kimutatható, hogy az Egyesült Államokban minden ötödik emberre jut egy gépkocsi. Évente tíz milliárd dollárba kerül a gépkocsizás az amerikaiaknak ebből öt és fél milliárdot költenek autókra, egy milliárd kétszázötvenzáréval javításokra és alkatrészekre, két milliárd kétszázötvenzáréval gázolinra és egy milliárdon felül gumiabroncsokra.

A rendkívüli mértékben felszaporodott gépkocsik következtében több amerikai városban a közlekedés súlyos problémává fejlődött. 1928-ban naponta 70 ember vesztette életét autóbalesetek folytán. A balesetek legnagyobb tömege a nagyvárosi utcákon történik. Az egyes államok most ismét megszigorították a közlekedési rendszabályokat, úgy a városokban, mint az országutakon.

MEGNYILT
az új MAGYAR MÉSZAOS és HENTES ÜZLET
CALGARYBAN
422. S. Ave. East alatt.
kérjük a honfitársak szives támogatását.
LŐRINCZ és RIBARITS

TÖBB MINT HUSZ ÉV ÓTA FENNÁLLÓ VÖRÖS KERESZT PATIKA KIVONATOS ÁRJEGYZÉKE

KEDVES HONFITÁRS!

Amerika legelső, legrégebbi s legnagyobb magyar gyógyszerháza, a Vöröskereszt Patika meg akarja Önnek könnyíteni a rendelés munkáját s ezért ezen iven röviden összefoglalja azokat a híres háziszereknek, egészségörző s szépitőszereknek egy részét, melyek a Vörös Kereszt Patika jó hírnevét husz év óta az egész világon terjesztik. Töltse ki e rendelést úgy, hogy a szerek neve elé írja, hogy hányat akar s a dollár s cent rovatra írja az összeget.

Ha oly dolgokat akar, melyeket nem talál ez iven, vagy árjegyzékben, vagy tanácsot akar bármely betegség ügyében, írjon, szívesen adunk titoktartás mellett felvilágosítást, teljesen ingyen.

A rendelés összegét előre kell beküldeni, mert Kanadában nem lehet utánvét csomagot küldeni. Csak úgy vállalunk felelősséget a szerek valódiságáért, ha azok egyenesen tőlünk lesznek rendelve. Vigyázzon a címre, mely így szól:

Vörös Kereszt Patika, 8901 Buckeye Rd., C. C. Cleveland Ohio

Drb. RENDELÉSI JEGY Doll. c.

PURGARET gyomor s vértisztító cukorka, nagy doboz \$1, 6 doboz \$5.50	
SATURNIN ÉLETITAL, megszabadít a fejfájástól, szédüléstől, álmatlanságtól, erősíti a kimerült idegeket, üvege egy dollár s 25 cent, 6 üvegből álló készlet	5.50
VASAS MANGÁN PIRULÁK, a vér s izmok gyarapítására, erősítésére, ajánlatos a Saturninnal együtt használni, doboz 70 cent, 5 doboz bérmentve	3.25
GYOMORREGULÁTOR, étvágyhozó s legjobb gyomor orvosság üvege \$1.25, öt üveg egy készlet	5.00
GYOMORSÓ, Prof. Korányi féle 60 cent, két doboz	1.10
LILIOM ARCSZÉPÍTŐ KENŐCS, éjjeli vagy nappali, tégely 65 cent 2	1.10
LILJOM SZAPPAN, darabja 50 cent, három darab	1.20
LILJOM PUDER, fehér vagy rózsaszín	0.65
LILJOM TEJ, egy csodálatos folyékony készítmény, mely gyorsan üdíti s fiatalítja az arcot, 75 cent és	1.15
MARGIT CRÉM, Dr. Bolgár-féle valódi, kis tégely 65 c, nagy tégely	1.10
HAJÉPŐLŐ, HAJNÖVESZTŐ KÉSZLET négy szerből, Quinine Hair Tonicból, Dióhéjából, Hajpomádéból és hajszappanból áll	2.25
HAJFIATALÍTÓ, mely csodálatos módon mint varázsszer visszaadja a haj régi, fiatalos színét, az ősz hajat eltünteti	1.25
HAJFESTÉK minden színre, azonnal fest, le nem mosható	1.25
RAJUSZKÓTÓ, hazal, Gáspár-féle 50c, 75c, és	1.00
KÁRPÁTI MELLCSÉPEK, mellfájás, köhögés ellen, felnőtteknek	1.10
KÁRPÁTI MELLSZÖR, mellfájás, köhögés ellen, gyerekeknek	0.60
MELL S TUDÓBALZSAM, makacs tüdő s mellbaj ellen \$1.25 5 üveg	5.00
VILLANYKENŐCS, bedörzsölőszer köszvény, hátfájás ellen egy nagy tégely ára \$1.25, öt tégely egyszerre	5.00
JÓDKÁLI VÉRTISZTÍTÓ, vérfertőzés, pattanások, vértisztítálságok ellen \$1.25, öt üveg	5.00
LICEIN lapotetű s féregirtó, a legjobb szagtalan, hozzávaló szappannal	1.50
NAPHTIN KENŐCS szappannal, bőrbajok s viszketés ellen	1.75
PANTLIKA GILISZTAHAJTÓ SZER \$3.50, dupla erős	5.00
MIGRAIN CAPSULÁK fejfájás ellen 60 cent, két nagy doboz	1.10
ANTIBETIN, iszákosság ellen, nagy üveg \$2.00, három nagy üveg	5.00
SZENT RÓKUSZ SZEMKÉSZLET, szemvíz s szemkenőcs és szempor	2.00
SÓSBORSZESZ, a legjobb, nagy üveg \$1.00, hat üveg	5.00
SUDORIN és szappan lábizzadás ellen legkitűnőbb	1.50

Minden szerhez pontos használati utasítás lesz magyar nyelven mellékelve. Ha tíz centes bélyeget beküld, úgy megküldjük 116 oldalas Orvosi Tanácsadó könyvecskémet s a teljes árjegyzéket. SZÍVESEN ADUNK TANÁCSOT, FELVILÁGOSÍTÁST bármily betegség vagy más ügyben is teljesen díjtalanul, titoktartás mellett. Írjon levelet s a címet így írja:

VÖRÖS KERESZT PATIKA 8901 Buckeye Road, C. C. Cleveland Ohio

A Kanadai Magyar Ujság angol leckéi

33. LECKE

Mikor van a fiának a születésnapja?	When is the birthday of your son?	Ven iz di borthé av jur szan?
Április 15. -én van.	It is on the fifteenth of April.	It iz án di fiftin th av Épril.
Vagyok én olyan idős, mint ön?	Am I as old as you?	Em áj esz old esz ju?
Ön nincs olyan idős, mint én.	You are not so old as I am.	Ju ár nát szó old esz áj em.
Ön sokkal fiatalabb.	You are much younger.	Ju ár mács jangör.
Ön sokkal öregebb.	You are much older.	Ju ár mács óidör.
Az ön unokatestvére közel van húszhoz.	Your cousin must be nearly twenty.	Jur kaz'n masz be niri tventi.
Két hónap múlva huszonkét éves lesz.	He will be twenty-two in two months.	Hi vill bi tventi-tu in tu mantz.
Huszadik évében jár.	She enters her twentieth year.	Si entörsz hör tventieth jr.
Az ön nagybátyja korához jól néz ki.	Your uncle bears his age well.	Jur ank'l be-rsz hiz édsz vell.
Ő meghalt még tavaly élete delén.	Hi died last year in the prime of his life.	Hi dáj le-szt jr in di prájm av hiz lájt.
Nagy részvétellel tölt el.	Fills me with great deal of sympathy.	Fillsz mi vith grét áll av szim-pethi.
Milyen időnek gondolja az a-tyámat?	How old do you think my father is?	Hau óid du ju think máj fádör iz is?
Jövő karácsonykor lesz negyven éves.	He will be forty next Christmas	Hi vill bi forti nekszt Krisztmesz

EGYLETEK - EGYHÁZAK

ELSŐ REGINAI KATOLIKUS TEMETKEZÉSI EGYLET
Alakult 1927 V. hó 8-án.
Az egylet gyűlést minden hétfő és vasárnapján délután 10 óráig tartja.
A tagok létszáma: 67.
Beállítás díj minden 15 éven felüli nő és férfi után \$1.00 és \$1.00 tartalmú az elhalálozást segély kifizetésére. Az egylet minden halálozást annyi dollárt fizet, ahány tag volt az elhalálozás hónapjában. Ez esetben minden tag köteles a dollárját befizetni az elhalálozott részére az egylet pénztárába.
Minden tag köteles elváltatni az egylet jegyzőjével tudatni. Minden egyletet érdeklő levelet az egylet jegyző címére küldendő.
Tagfelvétel minden vasárnap 3 óráig 5 óráig az egylet sajtó termében.
Az egylet vezetősége: Elnök, al-elnök: György János, Jegyző-titkár: Kránitz Ferenc, Pénztáros: Barabás László, Ellenőrök: Gólföldes József, György Mányi, Id. Pír-sák Imre, Póttagok: Kovács Sándor és Tilus István.
Az egylet tudományos könyvtára minden vasárnap a tagok rendelkezésére áll.
Minden, az egyletet érdeklő levelet erre a címre küldendő: KRANITZ FERENC, titkár-jegyző 1607 11th Ave. Regina, Sask.

WINNIPEGI REFORMATUS EGYHÁZ
Istentisztelet minden vasárnap délután 3 órakor a Maple Street Mission templomban (a C. P. R. közelében).
Vasárnapi iskola minden istentisztelet után.
Lelkész: Csendes Imre.
Gondnok: Péter András
Pénztáros: Nemes Gusztáv
Jegyző: Kovács Mihály.
Presbiterek: Just László, Miklós József, Molnár Gyula és Szabó J.

KATOLIKUS MAGYAR ISTENTISZTELET
tartunk, magyar szent beszéddel minden vasárnap 10 órakor a Szent Ferenczi missio nővérek nagyertermében (Jarvis utca-137), melyre minden katolikus magyar hívőt szeretettel meghív: SÓOS ISTVÁN piébanos

A WINNIPEGI SZENT ISTVÁN KIRÁLY R. KATH. MAGYAR BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET
Alakult 1907-ben. Saját háza Winnipeg, Elmwood 865 Main Ave. Az egyesület célja: tagjainak betegsége és halálai segélyezése, a valóságos élet ápolása. — Magyar könyvtár. Az egylet tagjainak minden vasárnap és ünnepnap a helység rendelkezésére áll. Heti \$8.00 betegségi és \$40.00 temetkezési segély. Beállási díj \$2.00, havi tagdíj 50 cent. Közgyűlés minden hétfő vasárnapján. — Vidékről egyelőre csak pártoló tagokat vesz fel. Minden érdeklődés az egylet titkárhoz címzendő: Schwartz Ferenc 154. Jarvis Ave. WINNIPEG, Man.
Egylet orvos: Dr. H. OCKLERS, cím: 616 Mountain Ave. Ph.: 55993 Lakáson rendelés este 7 után, Lak.

LETHBRIDGEI ELSŐ MAGYAR BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET
Alakult 1901 október 8-án.
Az egylet gyűlést tartja minden hétfő este utáni vasárnapon délután 3 óráig keddettől a saját helységében. Tagjainak létszáma 240 tag.
Beállási díjak korok szerint vannak megállapítva: 16 évestől 20 éves korig 1 dollár, 20 évestől 25 évesig 2 dollár, 25-től 30-ig 3 dollár, 30-től 35-ig 4 dollár, 35-től 40-ig 5 dollár, 40 évtől 45-ig 6 dollár, 45 évtől 50-ig 7 dollár.
Tagja lehet minden 16 éven túli férfi és nő. Tagsági díj havonta 75 cent. Betegség esetén 1 dollár betegségi naponta 3 hónapig, 3 hónap után naponta 50 cent segély további 3 hónapig. Ha a tag 6 hónapnál tovább beteg a gyűlés határozza a további segélyezésben.
Továbbá halál esetén 250 dollárt fizet egyetlent a törvényes örökösnek. Uj tagokat orvosi bizonyítvány alapján minden rendes közgyűlésen vesz fel az egylet vezetősége. Sőtös János elnök, Gónci Lajos jegyző, Molnár Béla titkár, Balázs József ellenőr, Pócs János pénztáros. Minden egyletet érdeklő levelet az egylet titkár címére küldendő: 1046-7th St. North Lethbridge, Alta.
MOLNÁR BELA titkár

A RAYMONDI ELSŐ MAGYAR BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET.
Alakult: 1927 aug. 1-én.
Tagjainak száma: 90
Az egylet gyűlést minden hétfő vasárnapján tartja, saját helységében. Beállási díj \$1.00. Havi díj 50 cent. Orvosi igazolt betegség esetén heti \$4.00. Halált esetén: \$50.00 a metélés és minden tag után \$1.00 fizet az egylet. Tagok felvétele a havi gyűléseken, minden hétfő második vasárnapján d.u. 3 óráig. Kérjük a tagokat, hogy a gyűléseken pontosan jelenjenek meg. A raymondiaiak felvételük két tag ajánlásával orvosi bizonyítvány nélkül. Vidékről csak orvosi bizonyítványt kell. Egyetlentek tagja lehet 16 évtől 60 évig minden magyar honfitárs. Raymond és környéki honfitársaink lépjenek be egy letünkbe, hisz mindenkit érhet baleset. Az egylet leiszava: Beszertartásban az éről az egyet vezetősége felkéri a tagokat, hogy hátráltskalkat rendezsék, különben kénytelenek leszünk törölni őket a tagok sorából.
Az egyletet érdeklő minden levelet a titkár címére küldendő: CSABAY JÓSEF, NOX 280 Raymond, Alta.

A KELETKANADAI MAGYAR AG. HITV, EVANGÉLIKUS EGYHÁZAK ISTENTISZTELETI SORRENDEJE;
WINDSORON: Istentisztelet minden vasárnap délután 3 órakor a Trinity Lutheran Church angol evangélikus templomban. (Parent Ave. és Giles Blvd. sarok).
TORONTOBAN: Istentisztelet minden hétfő utolsó vasárnapján, reggel fél 10 órakor a First Lutheran Church angol evangélikus templomban (Bond St. 116, Dundas St. E. saroknál).
WELLANDON: Istentisztelet minden hétfő utolsó vasárnapján délután 4 órakor a St. Matthew's Lutheran Church angol evangélikus templomban. (Griffith Street sarok).

MONTREALBAN: Istentisztelet egyelőre csak minden nagyobb ünnep előtti vasárnapon az Ev. Lutheran Church of the Redeemer angol evangélikus templomban (Clarke Ave. és St. Catherine Street West saroknál, Westmount).
Utazó evangélikus lelkész: PAPP JÁNOS LÁSZLÓ 1172 Elmora Ave. Windsor, Ont.

SZEMBÁJÓK ÉS VEGY- VISELŐK FIGYELMÉBE!
Mért szenved, mikor az URBAN-FLE CSODA SZEMCSEPPJEKTŐL már eser és eser száma megszabadultak az emberek szeméből és a szemüvegjéktől.
Az URBAN-FLE szemcseppek ma hadalmasok és engedélyezett szemorvosok, amelyet mindenféle szemben szenvedők használhatnak. Az Urban-fle szemcseppek nemcsak a taloknak, hanem egészen idős embereknek is ajánljuk. Ez az szemcseppek, könnyűek, nem látóvisszát, és ró az éget érez, homályosan lát, gyuladt, szemcséket lát. Ha szemüveg visel és attól meg akar szabadulni, egy rendeljen a No. 1 Urban szemcseppekből. Ha szem Trachoma, ha kőbe vagy belső hályog van a szemén, egy rendelje meg a No. 1. No. 2 és No. 3 szemcseppeket. Egy üveg ára: \$1.25. Három üveg ára: \$3.50. Mindegyik szemcseppeket tevével együtt. A postán legjobb Money Orderrel küldeni a megrendelésel együtt az alábbi címre:
THE URBAN EYE DROPS CO. 10218 Buckeye Road Cleveland, Ohio.
PENZKÜLDÉS, DOLLÁRJÁT KÜLDJE A „PANNONIA” UTJÁN 296 1/2 Main St. WINNIPEG, MAN.

EDMONTONI BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET
EDMONTON, Alta. — Az első magyar egylet Edmontonban, ALAKULT 1928-BAN.
Havi gyűlést tartja minden hétfő vasárnapján, délután két óráig keddettől.
Beállási díj 1 dollár, orvosi vizsgálat díja 2 dollár, tagsági díj havonta egy dollár, melynek elismében az egylet betegségi vagy baleset esetén nyújt 100-150 centes fizetést. Halál esetén temetési költség a hátramaradottak részére tagonként egy dollár.
Az egyletet tagjai irányítják. Milyen be On is és őrsége a házasság és testvériség igazolást. Az egylet könyvtára díjtalanul áll a tagok rendelkezésére.
Az egylet leiszava:
„Le a k. lappal, az egy magyar elött, aki a tagja egy magyar együletnek Kanadában.”
Meghívásunk az elnök címére küldendő: 10514-96 Street, Edmonton, Alta.
LUKÁCS LAJOS elnök

NO MÉG ÖGGYET

LEVÉL AZ NAGY ALYANDEK-RUL

Tisztótt kösség
lyó egészségöt és hasoló lyókat kívánok, továbbá minek utána mán hazafelé gondkodik, m-ondok a sógornak mtsoda aly-ándékok szeretne a zannjukom, hát aszondi.
— Valami kötöt, mert nints annál kedvesebb a zasszonyféle előtt.
Hát ahogy nézöm a zuluság hátulját, hogy mit dobolnak má ma, ott van hogy aszondi pece-jalista oszt oda van pingálva egy féllábu embör.
— Sógor mondok ez a féllábu embör éppen kötöket hirdet.
Hát elballagunk délután az bótba, oszt mondok mutasson v alami lyóféle kötöt.
— Aszondi a nímöt, hogy egy ódalra köl-e vagy mind a ket-tőre?
— Hát mondok tsak a zeleir e a legszöbbit.
Mutat osztán valami mótsing forma mestörsigöt börbül, de nem vót annak semmi kötöt for mája.
— Tisztótt ur, mondok nem kötö e.
— De aszondi kötöt, ez a leg ujjabb lyet nem is kap sehol a világon, tsak a zén bótomba.
Itt ögyget fordul az én kedves gondolatom, hogy mondok a zö reg bárónának régön akar a falu valami kedves alyándékok jut tatni, mivelhogy kiházasiat a szö gény lányokat, hát mondok ez a kötö ugy se parasztnak való, hát mögvöszöm neki szeretet-bül, a kösség kötségin.
Hát mög is vöttem, 6-t forint vót, no ljen fene derága, oszt mi nekutána az borbéjná kifengket tünk, elvisszük a sógorral, mon-dok hátha pestön van, hát aszo ndi a nagybotu ajtonálló hogy ltt van.
Fölkötözgatunk a sógorral kösségi defetáció képibe, oszt fo gad a báróné kögyesen.
— Fene mód möghizott méltósá-god mondok möte nem lát-tam, van tán egy máza is egy szömmel bötsülve.
— Hát aszondi mi lyáratba vannak.
— Mondok tisztótt méltóság os asszony az falu eránt való sokféle gondoskodását möggon dolta az kösség lyó szüvvel, az hajadonok kiházasiatát, vala-mint a zuly hidat a Kökényösön hát ekkis alyándékok küldött az kösség, kösse föl oszt visejje lyó egészséggel.

Hát lám miyen furtsa a zuri fajta nemhogy szépon megkö-szönte vóna, hanem még aszon di:
— Mönnyenek, mönnyenek mer mingyán elájulok.
Mehöz hasoló lyókat kíván- ok
Göre Gábor bíró ur.

LYELÖNTÉS A ZULY HIDRUL

Tisztótt kösség
lyó egészségöt és hasoló lyókat kívánok, továbbá értesitöm az kösségöt, hogy az Dunán möge-n egy uly hidat tsináltak és az képes ulyságbul olvastuk, hogy hid mögnyitás lösz és hogy az király mögy azon által legelsö-nek, én mék által másodíknak, vagy harmadíknak, hát mán lyó kor röggel ott vótunk.
No fene nagy mestörséges al kotmány, van ojan hosszú, mint az mi falunk, ha nem hosszabb mégis tsak kettö az lába, ugy beszélik, hogy árványkübül van mindakettö, de azon kívül aztán vasbul van annak mindön port-zikája.
Aszondi a sógor nálunk is vas bul köllene az hidakat rakatni.
— Akkor mondok nem is lop nák az tzigányok.
— Aszondi a sógor möglássa kend hogy hiba van ebbe ö.m. a.f.
— Mitsoda mondok.
— Hát aszondi le fog szakan ni az közepe.
— Mondok ez neköm is mög fordult mán a zesömbö.
— No aszondi akkor ugy is lösz a.
— De mondok még se lösz ugy.
— Mör?
(GYUVÖ SZAMBA TOVABB MONDOM!)

A MAGYAR IRODA TORONTOBAN

287 Queen St. West alatt van, melyet a magyarokon kívül a német és az új nyelvűek is tömegesen keresnek fel gyors és pontos kiszolgálásért. Ügyes-bajos dolgok elintézése előtt keressen fel bennünket vagy írjon
THE CONTINENTAL STEAMSHIP SERVICE
e címre: 287 Queen St. West, TORONTO, ONT.

ITT A SZEZON! OLCSON VEHET HASZNÁLT AUTÓT!

McLaughlin Turing	\$140	Essex Coach	\$445
Studebaker	\$395	Moon Touring	\$345
Chevrolet Coupe	\$195	Hudson Sedan	\$695

KERESSE FEL MR. KOVÁCSOT Sálter-Dufferin sarkán levő garázsban. Becseréljük használt autóját. Kedvező fizetést feltételek. Szakszerű javítás.
— MANITOBA MOON MOTORS LTD. —
Ph: 54574. MOON & WINDSOR autók képviselése. Ph: 54575.

Előrangú fényképezési műtermünk a legmodernebb felszereléssel várja Önt, hogy arcképet megörökítse. Ugyancsak készítünk esküvői családi és egyéni csoportképeket jutányos áron gyönyörű kivitelben.
THE STAR PHOTO STUDIO
400 Main Street. WINNIPEG, MANITOBA.

MEGJÖTT!! A VALÓDI OHAZAI MINŐSÉGŰ SÓSBORSZESZ

NAGY ÜVEG ÁRA \$1.00
postai rendelésnél \$1.25.
Manitoba és Winnipeg területén egyedül a „PANNONIANÁL” kapható.
HA elfáradtak tagjai a nehéz munkában. HA bármilyen betegségben szenved nélkülözhetetlen háziszert, melyből minden háznál lenni kell. Vegyen vagy rendeljen belőle AZONNAL.
The „Pannonia” Western Canada Colonization Society
296 1/2 Main Str. WINNIPEG, Man.

HAJÓJEGYEK BEVANDORLÓK RÉSZÉRE

VEGYE MEG A HAJÓJEGYET ROKONAI RÉSZÉRE MÁR MOST, MERT IGY A BEUTAZÁS SOKKAL GYORSABBAN TÖRTÉNIK.
Táraságunk itteni és európai képviselői minden tekintetben az utazók segítségére lesznek. Közvetlen hajójáratok Hamburgból — Halifaxba. VILÁGHÍRŐ KÖNYHA ES KISZOLGÁLÁSI
Harmadostályú jegy ára HAMBURGOL HALIFAXIG **\$115**
PENZKÜLDÉSI RENDSZERŰNK OLCSON, GYORS ÉS BIZTOS. — BŐVEBB FELVILÁGOSÍTÁSBERT FORDULJON A HELYI OGYNÖKHÖZ VAGY E CIMRE:
HAMBURG-AMERICAN LINE
294 MAIN STREET, WINNIPEG

Forduljon teljes bizalommal hozzánk

Felzárult farmok eladása Kevés készpénz lefizetéssel vagy anélkül.
Utlevelek Hajójegyek
BEUTAZÁSI ENGEDÉLYEK KÖZJEGYZŐI MEGHATALMAZÁSOK
IRODÁNK minden ügyes-bajos dolgában gyorsan és pontosan eljár és lakikamerates elintézésről biztosítja.
H. SCHUMACHER, kir. közjegyző
E. WOLLNER, a magyar osztály vezetője.
1607 Eleventh Str. REGINA, SASK.

IRJON MAGYARUL: British Columbia Colonization Board

715 BOWER BUILDING; Granville Street VANCOUVER B. C.
Letelepülés, állami földek, bérletek, családjának kihazatala, hajójegy, pénzküldés, jogi és orvosi tanács
A KANADAI MAGYAR UJSÁG vancouveri képviselője előfizetéseket és hirdetésekkel veszes!

FIGYELEM! BIZTOS JÖVŐI

The Colonist's Service Association Limited
CALGARY, 812 1. Street East, Alberta.
Nyugatkanada legkiterjedtebb MAGYAR telepítő és pénzküldő vállalata INGYENES MUNKAKÖZVETÍTÉS.
25 dollár lefizetés mellett bárkinek adok 100 acre kintű búza-termetőföldet Alberta legjobb vidékén. Az első négy évben semmiféle más fizetni való nincs. Földek ára skereként 6-10 dollár. Elevátorok, lokálak, templom, üzletek, vasut a közelben. Eddig 250 megtelepedett ma-gyar család bizonyítja a földek jószágát.
Calgarytól keletre száz mérföldre kintű 50000 berendezéssel el-látva adok bárkinek 100 acre kintű búza és zöldségtermő földet skereként 30-50 dollár vételáron. Lefizetés 7%-a. A hátrétek igen kedvező feltételekkel fizetendő. Bárkinek, aki ezen földekből vés-széri, adok kívánságára házpótlásra egyező dollár segélyt és felszerel-téket, bevetek a teljesen elkészítet 50 acre földet későbbi visszafizetésére. Bővebb felvilágosításért forduljon az Irodához.
PENZKÜLDÉS, BEUTAZÁSI PAPIROK BESZERZÉSE, OGYVOSI ES KÖZJEGYZŐI SZOLGÁLAT

Fizessen elő a Kanadai Magyar Ujságra!

Kanadai Magyar Újság

Entered as Second Class Matter, Post Office, Ottawa, Ont. Canada.
Published by the Canadian Hungarian News Co. Ltd.
296 1/2 Main Street, WINNIPEG, Manitoba, Canada. Telefon: 22747.
Szerkesztő: BACSKAI P. BÉLA Editor
Nyomdaiszergató: NEMES GUSZTAV
A kiadóhivatal vezetője: KOVÁCS MIHALY
Nagyobb hirdetések árait kívánatra azonnal küldi a kiadóhivatal.
Rates on advertisement contracts furnished on request.

Apróhirdetések előre fizetendők

Legkisebb hirdetés 50 cent. Három-
szori kiadás \$1.25. Küldje be Money
Orderen vagy helyesben a közlő
hirdetésért.

HÁZASSÁG céljából szeretne meg-
ismerkedni egy 25 éves jómodoru fia-
talember egy 18-21 éves leánnyal.
Csakis komoly és fényképpel ellátott
levelekre válaszolok. „NEFEJTS” 400
— 4 Ave. South LETHBRIDGE, Alta.
27-30

GÉPESZNEK ajánlok egy szakkép-
zett gépész, aki a motorok és minden-
nemű gépekhez ért. Az aratásra gé-
pek javítását vállalja. Megkeresésé-
ket az alanti címre kér: JULIUS PUS-
KÁS, WOODRIDGE, Man. 26-33

FELKEREM az összes Heves megye
Markas községből kivándorolt földiel-
met hogy Forgács György világtalan
földinken ki-ki tehetsége szerint se-
gitsem. Az összeget küldje mindenki
a markasi előjáróság címére az Óha-
zába. STEVE TRESO 1162 Huron St
NIAGARA FALLS Ont.

22 EVES jobb családból való, vagyon-
nal rendelkező református fiatalember
házasság céljából megismerkedni sze-
retne egy jobb farmer-család 20-25
éves leányával, vagy 25-30 éves gyer-
mektelen özvegyassonnyal, akinek va-
gyona van. Vallás nem határos. Be-
szélhet magyarul, németül és angolul.
Csakis komoly, fényképpel ellátott le-
velekre válaszolok. Cím: N.K. 124-3
Ave. E. CALGARY, Alta. 26-33

KERESEM MISKOLCZI András és
ROZGONYI Béla barátomat, akik má-
jusban érkeztek Kanadába Sillindáról
Árad megyéből. Kérem őket avagy a
róluk tudókat kösöljék címetek. GA-
ZSI JÁNOS-ral c/o: Morrison Gang.
REIST, Alta. 26-33

KERESEM BALOGH Bertalan honfi-
társamat, aki 1929 március 22-én ér-
kezett az Óházából és állítólag Mont-
realban tartózkodik. Kérem őt, vagy
a róla tudókat kösöljék címet JOHN
WEGH BOX: 70 RAYMOND, Alta.

KERESEM a békéscsaba illetőségű
G. BOTYANSZKI és PAROCZAI Lás-
lót. Tudtommal a Nyugaton tartózkod-
nak. Kérem őket vagy a róluk tudó-
kat kösöljék címetek. G. BOTYANSZ-
KI BOX: 92 CROWLAND Ont.

KERESEM SZADÓ Miklóst, aki 1925
április hóban indult Kanadába Sza-
tmár megye Sárköz községből. Kérem
őket, vagy a róla tudókat kösöljék cí-
mét. VOJTKU Mennhért c/o. Frede-
rick MISTATIM Sask.

FELKEREM HETENYI Albert urat
hogy fontos ügyben szíveskedjék cí-
mém velem kösölni. Értesülésem sze-
rint a torontói Royal York hotelban
dolgozik. M. Kovács 296 1/2 Main St.
WINNIPEG Man.

Emelkedőben a buza ára

A múlt heti winniepei helyben a
ró árak a következők voltak:

BUZA —
No 1 \$1.26% No 2 \$1.23% No 3
\$1.19% No 4 \$1.16 No 5 \$1.02
FAB —
No 2 C W 51 No 3 C W 47%
ARPA —
No 3 C W 72 1/2 No 4 C W 69%
LEN —
No 1 N C W \$2.15 No 2 C W \$2.15
No 3 \$1.99
ROZS —
No 1 és 2 CW 92% No 3 CW 87%

WHITE STAR- RED STAR LINE

„SZAKSZERÜEN”
szerezze be Önnek családjá, rokonai részére a szükséges
BEUTAZÁSI ENGEDÉLYT
VALTSA MOST MEG A

HAJÓJEGYEKET

BUDAPEST, — QUEBECK VAGY HALIFAX \$152.50

PÉNZKÜLDÉS

az Óházába postán vagy távirattal. OLCBÓ — QYORS — BIZTOS
Jöjjen el személyesen vagy írjon a következő címre:

LUKÁCS SÁNDOR 21.ik ucca, Canada Bldg.
BASKATOON, Sask.

vagy a következő irodák bármelyikéhez: Winnipeg, Man., 224 Portage
Ave., Calgary, Alta. Land Bldg. Edmonton, Alta. Jasper & 100th St.,
Montreal Que. McGill ucca, McGill Bldg. Toronto, Ont 55 King Street.

**Utazzék haza Szt. István
ünnepére, augusztus 20-ára**

IDEJE, HOGY MINDEN RÉGI OLVASÓNK
LEGALABB EGY ÚJ ELŐFIZETŐT SZEKEZZEN A
KANADAI MAGYAR UJSAGNAK!

KELEN SÁNDOR, Montreal

BANKÁR, KÖZJEGYZŐI, PÉNZKÜLDŐ ÉS HAJÓJEGY IRODÁJA

LEGOLCSÓBB, LEGGYORSABB PÉNZKÜLDÉS! KÉRJEN PÉNZKÜLDŐ IVET

EDDIGI SOK EZER ÜGYFELEM BIZALMA IGAZOLJA PONTOSSÁGOMAT!

PERMITEK BESZERZÉSE CSALADOKNAK, ROKONOKNAK, BARÁTOKNAK

BEUTAZÁSI ENGEDÉLYEK

Pénzküldésünk gyorsasága és pontossága a legtökéletesebb egész Ameri-
kában. — Ha nem küldött általunk pénzt az Óházába, — tegyen egy
kísérletet és meg fog győződni a különbségről, ha kábellel és nem a lassu
rádió módon küld pénzt. — Kérdezze meg barátai közül azt, ki már
általunk küldött pénzt, — s ezentul Ön is KELEN BANKHAZA által fogja
küldeni a pénzt!

AZ ELSŐ KÜLDÉSNEK 1 DOLLAR, ISMÉLT KÜLDÉSNEK
A KÁBELDIJ csa k 50 cent
BIZTOSÍTÁSOK: ÉLET-, BALESET ÉS BETEGSÉG ESETÉRE,
HAZAI VONATKOZÁSÚ ÉS EGYÉB JOGÜGYLETI OKIRATOK
SZAKSZERŰ SZERKESZTÉSE S HATÓSÁGI ÉRVÉNYŰ HITELESITÉSE

Cím: ALEX. A. KELEN, MONTREAL
1456 City Hall Ave.

la, mintha soha sem látták volna; hajdani párfogóit ha még akar-
ta látogatni, egyet sem talált otthon. Talán ki volt már adva az
arcépe minden kapusnak, hogy ha ilyen és ilyen ember talál-
jónni, senki sincs a számára odahaza.

Boldogabb napjában gyakran találkozott az uccán egy
nyomorult rongyos emberrel, ki embertől vissza nem emlékez-
hető idők óta járt ugyanazon rongyos atillában, télen épen ugy,
mint nyáron, s lábán egyebet nem lehetett látni soha félregá-
zolt sarku csizmájánál, de igen a lábait a csizma hiányosságain
keresztül.

Maszlaczky ur emlékezett ez alakra élte fényesebb sza-
kából, gyakran találkozott vele az uccán, milyen alázatosan szo-
kott köszönni mindig; csaknem a földig eresztette le a kalapját
előtte, pedig annak is alig volt már karimája és hogy szokott ő
olyankor félre nézni, mintha nem látná a nyomorultat.

Midőn senki sem akart többé Maszlaczky urra ismerni,
amidőn keresztül mehetett a város legnépesebb uccáján, anél-
kül, hogy valakivel találkozék, aki a kalapját meg emelintse
előtte, egyszer összetalálkozik a koldussal.

A rongyos, szurtos alak messziről nyájasan nyújtá eléje
kezet, s ha nem is vette le ezuttal kalapját oly mélyen, mint haj-
dan, de annál ismerősebb és örvendetesebb hangon kiálta eléje:

— Hogy mint méltóztatik szolgálni az egészségének?

S azzal megfogá mosdóhoz nem szoktatott tenyereivel
Maszlaczky ur kezét és megszorogató azt barátságosan.

Maszlaczky elszörnyedt; csak akkor tűnt fel előtte, milyen
mélyen kellett bukni!

Ellökte utjából azt az egyetlen embert, aki kezét szorított
vele és futott haza, fel a negyedik emeletbe s nagy kedve volt
akkor meg onnan a negyedik emeletből kiugrani az ablakon.

Ez az este megszöktette Pestről.

Összeszedé, ahol pénzt voltak s gondolkozték rajta, hogy
hova vonuljon el, ahol szépen összehúzóda takarékossgal és
uzsúrával tisztességesen élhessen holtig. Az mégis bántotta
nagyon, hogy így be hagyta vágni pályáját; annyi küzdés után
ily csuful lejártni magát. Olyan kedve lett volna még valakin
megbosszulni magát, valakinek a vállán kiemelkedni szigorú
helyzetéből. Minden ember magasabban állt nálánál.

Mégis úgy tetszék neki, mintha akadna még egy ember-
re, akit megrémíthet.

Kárpáthy Abellinótól talált írományal között holmi hányt
vetett szerződéseket, avult kötelezvényeket, miket az illetőleg
gondatlan volt tőle visszakérni, miket az elvesztett. Itt még sze-
rencsét lehet kísérteni.

Könnyű volt a Kárpáthy-család bankárjától, aki rendes
járandóságát utána küldözé, megtudni, hogy Abellinó jelenleg
Graefenbergben van; ott készített magából új embert.

Azon időben kezdett leginkább Priesznicz neve és a hideg-
gyógyrendszer híre kapni nálunk: Abellinó is elvívte Priesznicz-
hez roncsolt tagjait, adjon neki helyettök másokat.

Maszlaczky ur elszántan utána indult.

Gondolta magában, ha annak a huszonnégyezer pengő-
nek, melyet ő szerzett a bárónak, csak felét el lehetne tőle dis-
putálni, az nem megvetendő halászat lenne.

Az ő sérelme világos; egy nagy perben tizenkét eszten-
deig fáradozott, arra költött és annyi szép és nagy sikerű mun-
káért még se kapott semmit. Igaz ugyan, hogy az ő saját bal-
gasága, miszerint a számára biztosított összegről önként lemon-
dott Kőcserepy részére, hogy leánya kezét megnyerje és hogy
attól úgy el hagyta magát riasztatni. És már most ott nincs is
mit keresni: a leány is meghalt, a jószág is vissza van adva Kár-
páthyinak, élők, holtak, igazság és hazugság, jog és csalás, olyan

Allatárak:

GOBLY:	
Good (j6)	\$10.00 — 11.50
Fair to good	8.50 — 10.00
Medium (közepes)	6.00 — 7.50
Common (általán)	4.00 — 5.00
VAGÓ NÖVEND. MARHA:	
Good (j6)	10.00 — 10.50
Fair to good	8.50 — 9.00
VAGÓ MARHA:	
Good (j6)	8.75 — 9.00
Fair to good	7.50 — 8.00
Medium (közepes)	6.25 — 7.00
Canners and cutters	4.00 — 6.00
BIKA:	
Good (j6)	7.00 — 8.00
Common (általán)	6.00 — 6.75
OKOR:	
Good (j6)	6.00 — 6.50
Medium (közepes)	5.00 — 5.50
BORJÚ:	
Good (j6)	12.00 — 13.00
Medium (közepes)	9.00 — 10.00
Common (általán)	6.00 — 6.00
DISZNÓ:	
Select bacon	12.00 — 12.00
Thick smooths	11.50 — 11.50
Heavies	10.50 — 10.50
Extra heavies	9.00 — 9.00
Shop hogs	12.75 — 12.75
Lights and feeders	12.75 — 12.75
Roughs	7.00 — 8.00
No. 1 (Koca)	8.50 — 8.50
No. 2 (Koca)	7.50 — 7.50
BARANY:	
Good (j6)	14.00 — 14.00
Common (általán)	10.00 — 10.00
BIRKA:	
Good (j6)	6.00 — 6.50
Common (általán)	3.00 — 5.00